

POLSKI MARZEC 1968

ПОЛЬСЬКИЙ БЕРЕЗЕНЬ 1968

18 marca w Galerii Sztuki w Łucku odbyło się otwarcie wystawy fotografii Instytutu Pamięci Narodowej, poświęconej wydarzeniom, które miały miejsce w marcu 1968 roku w Polsce.

Na otwarciu obecny był jeden z pomysłodawców tej wystawy – prof. dr hab. Jerzy Eisler. Wyjaśnił on, że wystawa została organizowana jeszcze w roku 2003. Jej twórcom zależało przede wszystkim na tym, żeby pokazać wszystkie aspekty wydarzeń w Polsce oraz kontekst międzynarodowy. Dlatego też na wystawie są zdjęcia przypominające o wojnie wietnamskiej, II Soborze Watykańskim, Praskiej Wiosnie, rewolucji kulturalnej w Chinach. Wystawa pokazuje, że w drugiej połowie lat 60-tych mieliśmy nową fazę rywalizacji Wschód-Zachód, pokazana została też geneza tego, co w marcu 1968 znalazło swoje ujście. Na wystawie przedstawiona jest też historia Żydów w Polsce w XX wieku ze względu na to, że w 1968 roku miała miejsce gwałtowna kampania antysemicka w srodkach masowego przekazu.

Marzec 1968 to jeden z najważniejszych momentów historycznych

w dziejach Polski po II wojnie światowej. Był on bardzo ważnym doświadczeniem życiowym dla dużej części młodej polskiej inteligencji. Rozmawialiśmy o tym z profesorem Jerzym Eislerem.

– Wydarzenia z 1968 roku stały się szkicem do „Solidarności”?

– Ma Pan rację. Najbardziej świadomą spójną platformą polityczną stała się Deklaracja ruchu studenckiego – dokument zamykający przyjęty na Uniwersytecie Warszawskim w marcu 1968 roku. Mieściła ona propozycje konkretnych rozwiązań i nie była napisana w języku władzy. Nieprzypadkowo ten dokument w PRL nigdy nie był publikowany. Był publikowany w Paryżu, przedrukowywany w „drugim obiegu”.

– Ruch studencki we Francji i w Polsce – czy chodziło o to samo?

18 березня нинішнього року в луцькій Галереї мистецтв було відкрито виставку фотографій Інституту національної пам'яті (Польща), які присвячені березневим подіям 1968 року у Польщі.

На відкритті виставки був присутній один із ініціаторів її появи – професор Єжи Ейслер. Він розповів, що вперше така акція була організована ще у 2003 році. Її творці передусім хотіли показати всі аспекти подій у Польщі, а також міжнародний контекст. Саме тому на виставці є фотографії, які нагадують про в'єтнамську війну, про II Ватиканський собор, Празьку весну, культурну революцію у Китаї. Виставка демонструє те, що у другій половині 60-х років XX століття тривала нова фаза протистояння Схід-Захід. Показано також генезу того, що у березні 1968 року знайшло свій вихід. На виставці представлено історію євреїв у Польщі в XX ст., оскільки у 1968 році у ЗМІ відбувалася тотальна антисемітська кампанія.

Березень 1968 року – один із найважливіших моментів історії Польщі після Другої

світової війни. Він дав необхідний життєвий досвід значній частині молодой польської інтелігенції. Про це ми говорили із професором Єжи Ейслером.

– Чи події 1968 року були кроком до „Солідарності”?

– Маєте рацію. Найбільш свідомою спільною політичною платформою стала Декларация студентського руху – підсумковий документ, який було прийнято у Варшавському університеті у березні 1968 року. У ній було вміщено пропозиції конкретних рішень і вона не була написана мовою влади. Не випадково цей документ у ПНР ніколи не був опублікований. Його видавали у Парижі, передрукували у „другому обігу”.

– Студентський рух у Франції та Польщі – чи йшлося про те саме?

Інтерпретація Шопена Interpretacja Chopina

18 березня 2011 року відбувся фестиваль-конкурс дітей-піаністів „Шопенівська весна”. 18. marca 2011 roku odbył się Festywal-Konkurs Młodych Pianistów „Chopinowska Wiosna”.

str. 2

Поезія Мілоша знову звучала у Луцьку Poezja Miłosa ponownie zabrzmiała w Łucku

Захід організувало Коло приятелів польської мови, яке віднедавна почало діяти у технікумі. Impreza była zorganizowana przez Koło Przyjaciół Języka Polskiego, od niedawna działające na uczelni.

str. 6

Українці «б'ють» автопробігом по владі Українці уderzają w rząd przejazdem aut

Протестувальники зі Львова та Луганська вирушили до Києва на автомобілях.

Protestujący ze Lwowa oraz z Ługańska wyruszyli samochodami do Kijowa.

str. 6

Підполковник доктор Єжи Шмурло – заслужений і скривджений Ppłk dr Jerzy Szmurło – zasłużony i skrzywdzony

У домі Шмурлів панувала атмосфера патріотизму, свободолубства і прагнення до знань. W domu Szmurłów panowała atmosfera patriotyzmu, umiłowania wolności i chęć zdobywania wiedzy.

str. 10

Вроцлав «іде» до Києва по студентів і працівників

7-9 квітня 2011 року у Києві відбудеться серія зустрічей та презентацій, присвячених можливостям навчання та працевлаштування у Вроцлаві.

str. 11

Наш
передплатний
індекс: 49053

Польски Марzec

(Закончення. Початок на стр.1)

– W Polsce studenci wystąpili w obronie wartości, które są elementem integralnym każdego państwa demokratycznego – wolność słowa, wolność wyznania, wolność zgromadzeń. Ale w 1968 roku w Polsce jednym z ważniejszych hasel było hasło „Nie ma chleba bez wolności”. Na Zachodzie nikt tego chleba nie mieszał w to. W Polsce zdecydowanie nie był to ruch studencki. Profesorowie, wykładowcy niejednokrotnie solidaryzowali się ze studentami. Zdarzało się na strajkach, że studenci wręcz prosili wykładowców o zajęcia, wykłady z najnowszej historii Polski, historii literatury, jakieś dyskusje. Podczas gdy ich francuscy koledzy po prostu zafundowali sobie wielkie wakacje i bijatykę z policją. Tu też była bijatyka z milicją, ale to nie dlatego, że studenci jak to się mówi „dymili”, podpalali itd. Tylko dlatego, że pokojowe manifestacje były niezwykle brutalnie atakowane przez milicję i tak zwany „aktyw robotniczy”, czyli cywilów z pałkami. W Polsce młodzież występowała w imieniu całego społeczeństwa. To nie były żądania w cenie „więcej pokoi w akademikach”, „mniej zajęć”, „lepsze jedzenie w stołówkach”. Takich hasel w Polsce w 1968 roku nie było. A protest przeciwko zdjęciu ze sceny Teatru Narodowego „Dziadów” Adama Mickiewicza to był protest ogólnointeligencki co najmniej, a prawdę powiedziawszy – ogólnopolski. Było to zabranie głosu w imieniu ogółu społeczeństwa, całego narodu polskiego, który w dużej jego części czuć się mógł sfrustrowany tym, że dzieła narodowego wieszaka cenzuruje się i zdejmuje ze sceny.

– Czyli można powiedzieć, że to była walka o godność narodową.

– Tak, to bardzo dobre określenie. Była to walka o godność, przy czym z jednym zastrzeżeniem. Bo w pierwszym okresie, w pierwszych dniach te wszystkie rezolucje, petycje, ulotki były pisane do władzy, ale i do społeczeństwa językiem propagandy ówczesnej władzy: „Jesteśmy za socjalizmem”, „My, młodzież Polski Ludowej...” itd. Pełno było takich sloganów i frazesów. Nie wiemy, na ile było to szczerze, a na ile była to taktyka zwracania się do przedstawicieli władzy ich językiem. W dalszej części ten ruch krystalizuje się, dojrzewa i pojawiają się postulaty, niektóre zrealizowane w latach 1980-1981, a niektóre tak naprawdę po 1989 – po zmianie ustroju, a więc likwidacja cenzury, niezależne organizacje studenckie, Trybunał Konstytucyjny, niezależne sądy. To jest daleko wykraczające poza sferę życia akademickiego, dotyczące całego państwa, całego społeczeństwa polskiego.

– Panie Profesorze, a jak w ogóle Zachód odebrał ten zryw w Polsce?

– Muszę powiedzieć, że szczególnie w Stanach Zjednoczonych z tego wszystkiego, co działo się w Polsce, wydobyto przede wszystkim kampanię tak zwaną antysjonistyczną. To chwiliami przybierało zupełnie aberracyjny obraz, ponieważ wszyscy represjonowani intelektualniści według amerykańskich gazet byli Żydami z pochodzenia, co jest obsesją. Równie niesmaczne były pewne żarty. W jednej z amerykańskich gazet w kwietniu 1968 roku ukazał się rysunek, który może byłby śmieszny, gdyby nie to, że niemieckie nazisti Holocaust realizowali przede wszystkim na ziemiach polskich. Otóż był to rysunek obozu

koncentracyjnego – więzicy, druty kolczaste i dymiące kominy i podpis „Tak dymią kominy w krematoriach dzisiejszej Polski”. W kwietniu 1968 roku przez szacunek dla tych, których naprawdę nazisti spalili w krematoriach na terenie Polski, nie wolno takich dowcipów robić. Natomiast młodzież, ta kontestująca na przykład we Francji bardzo mocno do tego nawiązywała – do tych buntów studenckich w Polsce. Jedną z podstawowych lektur na Sorbonie była francuska edycja listu otwartego Jacka Kuronia i Karola Modzelewskiego do partii. Dzisiaj Adam Michnik i inni komandosi marcowi, którzy doprowadzili do tego wybuchu, widzą pewną zbieżność, ale bardziej na poziomie takich bardzo ogólnych hasel, symboli – wolność, równość. Ale co innego wolność i równość we Francji generała Charles'a de Gaulle'a, gdzie nie ma cenzury, gdzie jest system wielopartyjny, gdzie działają związki zawodowe, a co innego znaczący wolność i równość w Polsce Władysława Gomułki.

– Czy w 1968 roku Zachód rozumiał Polskę?

– W 1968 roku ważniejsza dla dziejów Europy i świata była sytuacja w Czechosłowacji. Z optyki Zachodu tak naprawdę ważne było wszystko to, co dotyczyło Związku Radzieckiego. Myślę, że my Polacy nie do końca zdajemy sobie sprawę, że także i „Solidarność”, nic jej nie ujmując jako wielkiemu fenomenowi na skalę światową, była dla Zachodu atrakcyjna także z tego powodu, że przysparzała problemów Związkowi Radzieckiemu.

Rozmawiał Walenty WAKOLUK

Польський Березень

(Закінчення. Початок на 1-й сторінці)

– У Польщі студенти виступили на захист цінностей, які є інтегральним елементом кожної демократичної держави – свобода слова, свобода віросповідання, свобода зборів. Але у 1968 році одним із важливих гасел було „Немає хліба без свободи”. На Заході ніхто слова хліб не уводив у гасла. Рух у Польщі не був студентським. Професура, викладачі неодноразово солідаризувалися зі студентами. Під час страйків було, що студенти просили викладачів провести лекції з нової історії Польщі, історії літератури, організувати дискусії. У той же час їхні французькі колеги просто влаштували собі великі канікули і біжки з поліцією. У Польщі теж билися з міліцією, але не тому, що студенти, як часом говорять, „диміли”, підпалювали і т.д., а тому, що мирні manifestazioni жорстко атакувала міліція і так званий робітничий актив, тобто цивільні з палками. У Польщі

– Тобто можна сказати, що це була боротьба за національну гідність.

– Так, дуже добре сказано. Це була боротьба за гідність, шоправда з одним зауваженням. На початковому етапі, у перші дні усі резолюції, петиції, листівки, писали, звертаючись до влади і до суспільства мовою пропаганди тогочасної влади: „Ми – за соціалізм”, „Ми – молодь Народної Польщі...” і т.д. Багато було подібних слоганів та фраз. Не знаємо, наскільки це було щирим, а наскільки це була тактика звертання до представників влади їхньою мовою. Пізніше цей рух кристалізується, дозріває і з'являються постулати, деякі з яких були реалізовані у 1980-1981 роках, а деякі – лише після 1989 року, після зміни устрою, – ліквідація цензури, створення незалежних студентських організацій, Конституційного трибуналу, незалежних судів. Акції виходили далогаж за межі студентського життя, стосувалися усієї держави, цілого польського суспільства.

– Пане професоре, а як Захід сприйняв цей протест у Польщі?

– Мушу сказати, що, особливо у США, на основі усього, що відбувалося у Польщі, побудовано передусім так звану антисюністську кампанію. Це часом викликало спотворене уявлення, тому що всі репресовані інтелектуалісти, на думку американських газет, мали єврейське походження, що схоже було на нав'язливу ідею. Існували також деякі недобрі жарти. В одній з американських газет у квітні 1968 року з'явився малюнок, який може й був би смішний, якби не те, що німецькі нацисти реалізували Голокост предусім на польських землях. Це було зображення конитатору – земля, колочий дріт, дим з коминів і підпис – „Так димлять комини в крематоріях сучасної Польщі”. У квітні 1968 року з поваги до тих, кого нацисти спалили у крематоріях на території Польщі, не можна було так жартувати. Натомість молоді, яка протестувала, наприклад, у Франції, зверталася до тих студентських виступів у Польщі. Однією з основних праць, яку читали у Сорбонні, був переклад на французьку відкритого листа Яцека Куроня та Кароля Модзеlewського до партії. Сьогодні Адам Міхнік і інші березневі лідери, які організували той протест, бачать у цьому подібність, але більше на рівні загальних гасел, символів – свобода, рівність. Проте свобода і рівність у Франції генерала де Голля, де немає цензури, де існує багатопартійна система, де діють професійні, відрізняються від свободи і рівності в Польщі часів Владислава Гомулки.

– Чи у 1968 році Захід розумів Польщу?

– У 1968 році Захід важливішою в історії Європи і світу була ситуація в Чехословаччині. З точки зору Заходу важливим було все, що пов'язане з Радянським Союзом. Думаю, що ми, поляки, не до кінця розуміємо, що і „Солидарність”, не заперечуючи її великого феномену на світовому рівні, була також цікавою для Заходу тому, що створювала багато проблем Радянському Союзу.

Розмовляв Валентин ВAKOЛЮК

Интерпретация Chopina

18 марта 2011 року в Луцькій Szkole Muzycznej nr 1 імені Фредерика Chopina відбувся I Міжнародний Фестиваль-Конкурс Молодих Pianistów „Chopinowska Wiosna”.

Конкурс, який зостав організований przez szkołę imienia Fryderyka Chopina przy wsparciu Konsulatu Generalnego RP w Łucku, przeprowadzony był w dwóch kategoriach wiekowych – w młodszej i starszej grupie. Pierwszą nagrodę w młodszej grupie dostała Anastasija Piweń (Łuck), w starszej – Adam Godziewski (Warszawa). W konkursie zagrało 27 uczestników. Po zakończeniu festiwalu, odbył się koncert, w którym zagraли najlepsi uczestnicy konkursu oraz członkini jury, polska pianistka, adiunkt w klasie fortepianu na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie pani Joanna Ławrynów. Po koncercie udało się nam porozmawiać z panią Joanną Ławrynów.

– Pani Joanno, rozumiem, że dzisiejsze spotkanie i udział w tym konkursie to eksrompt, raczej nie były one zaplanowane.

– To jest przypadek. Concertowałam w drugiej połowie lutego w czterech filharmoniach ukraińskich, między innymi w Kijowie, w Charkowie, Dniepropietrowsku i Zytomierzu. Następnie miałam spotkanie z Konsulem Generalnym w Łucku. Więc przyjechaliśmy do Łucka. Podczas spotkania z nami pan Tomasz Janik powiedział, że w Łucku jest szkoła muzyczna, której nadali imię Fryderyka Chopina. Pojechalismy do tej szkoły i okazało się, że oni robią konkurs, zostalismi zaproszeni na ten konkurs i

w ciągu dziesięciu dni znaleźlismy z powrotem tutaj w Łucku.

Chopin z jednej strony, z drugiej strony – ogromny entuzjazm pana Konsula Tomasza Janika, niezwykła aktywność pani dyrektorki szkoły muzycznej imienia Fryderyka Chopina w Łucku, która jest osobą bardzo energiczną o tysiącach pomysłów i widać, że rzeczywiście w fantastyczny sposób ona motywuje życie muzyczne tej szkoły. Jestem pod dużym wrażeniem od tego co się tutaj w tej szkole odbywa.

– Czym jest Chopin dla tych dzieciaków? Zadawałem już pytanie pedagogom z tej szkoły. Czy to dziecko oprócz techniki w ogóle rozumie co gra? Chopin jest raczej zbyt dorosły.

Интерпретация Шопена

18 березня 2011 року в Луцькій музичній школі № 1 імені Фредерика Шопена відбувся Перший міжнародний фестиваль-конкурс дітей-піаністів „Шопенівська весна”.

Конкурс, який організувала школа імені Фредерика Шопена за підтримки Генерального консульства РП у Луцьку, проходив у двох вікових категоріях – у молодшій та старшій групі. У молодшій групі перше місце було присуджено Анастасії Півець (Луцьк), у старшій – Адаму Гоздєwському (Варшава). Загалом у конкурсі взяло участь 27 учасників. Після закінчення фестивалю був проведений концерт, під час якого виконали твори найкращі учасники змагань, члени журі, а також польська піаністка, асистент з класу фортепіано Варшавського музичного університету імені Фредерика Шопена

Joanna Ławrynów. Po заверšenno koncertu nam udało się wziąć інтерв'ю u pani Joanny Ławrynów.

– Pani Joanno, я розумію, що сьогоднішня зустріч і участь у цьому конкурсі – це експромт, який попередньо не планувався.

– Це випадок. У другій половині лютого я давала концерти у чотирьох українських філармоніях, а саме – у Києві, Харкові, Дніпропетровську і Житомирі. Потім мала відбутися зустріч з Генеральним консулом РП у Луцьку. Отож, ми приїхали до Луцька. Під час зустрічі з нами Томаш Янік повідомив, що у Луцьку є музична

школа, яку названо іменем Фредерика Шопена. Ми вирішили до цієї школи і виявилось, що там проводиться конкурс. Нам було вручено запрошення на цей конкурс, тож через десять днів ми повернулись назад до Луцька.

З одного боку – Шопен, з другого – великий ентузіазм консула Томаша Яніка, надзвичайна активність директора Луцької музичної школи імені Фредерика Шопена, яка є дуже енергійною особою, з тисячею ідей, що дійсно слугує натхненням для розвитку музичного життя шкільного колективу. Я приємно вражена тим, що у цій школі відбувається.

(Закончення. Початок на стр.2)

Утвори Chopina, które on napisał naprawdę bardzo wczesnie mając lat 7-10, teoretycznie mógłby „ugryźć” w sensie emocjonalnym młody adept sztuki pianistycznej, który odpowiada wiekowi kompozytorowi. Natomiast gorzej sprawa wygląda z utworami prostymi pianistycznie. Na przykład wielu nauczycielom się wydaje, że mazurki są proste i dziecko to ładnie i chętnie zagra. Mazurek jest jedną z najtrudniejszych form, dlatego że trzeba mieć naprawdę dużą wiedzę i dobre wyczucie polskich tańców ludowych.

– Polską duszę...

Nie koniecznie... Być może tak, ale też nie jest powiedziane, że wszyscy polscy pianiści grają świetnie mazurki. To nieprawda. Mazurki są naprawdę unikalnymi utworami, żeby do nich dotrzeć potrzeba bardzo dużo wysiłków, umiejętności, percepcji i intuicji – wszystkiego na raz. Oczywiście to wszystko można rozwijać, natomiast dla mnie zdecydowanie to jest bardzo wczesnie, jeżeli dziecko mając lat 8 gra mazurki. Ma bardzo mało szans, żeby te utwory rzeczywiście zrozumieć. Natomiast jest trochę tych utworów, które z dziećmi można grać. I to jest wielka dla nich satysfakcja, dlatego że Chopin jest po prostu piękny i dziecko jest w stanie tą swoją interpretacją Chopina zachwycić. Tak że jak najbardziej uważam, że to powinno być tak, że tego Chopina w małych dawkach dawać można od samego początku. Natomiast w Polsce jest duża obawa przed granieniem Chopina zbyt wczesnie, aczkolwiek to się zmienia. Za moich czasów granie Chopina w takim wieku było absolutnie zabronione. Ja dostawałam swój pierwszy utwór Chopina – oficjalny – mając lat chyba dopiero 13. Natomiast nieoficjalnie grałam sobie te wcześniejsze polonezy, ale nigdy nie wolno

mi ich było wykonać publicznie. Teraz to się zliberalizowało. Natomiast rzeczywistnie Chopin jest tak niezwykle indywidualny emocjonalnie, że duchowe „udźwignięcie” go jest związane z dojrzałością. W Polsce jest bardzo silna tradycja wykonawcza – wszyscy chcą grać Chopina. Język Chopinowski to jest absolutnie jeden z najbardziej uniwersalnych języków muzycznych jaki w ogóle powstał.

– Czy Pani zauważyła w tych dzieciach ukraińskich, czy one mają jakieś rysy ukraińskie w wykonaniu Chopina?

Mamy tak dobry przekaz informacji, że trudno w dzisiejszych czasach powiedzieć, że to jest szkoła ukraińska, czy to jest szkoła moskiewska, czy to jest szkoła amerykańska. Raczej mówi się o tym, kto jest bardziej predestynowany w sensie emocjonalnym do wykonywania muzyki Chopina i rzeczywiście takie dzieci są. Dzisiaj też były takie wykonania, po których po prostu słyhać, że ci pianiści, nawet jeśli dzisiaj jeszcze nie zaprezentowali w pełni swoich możliwości, są osobami, które są w stanie ten język Chopinowski bardzo indywidualnie i unikalnie uchwycić.

– Przywiozła pani dzisiaj do Łucka swojego ucznia – Adama Goździewskiego. Skąd on jest?

Adaś pochodzi z niewielkiego miasta niedaleko Warszawy, ze Skierniewic, tam uczył się w tamtejszej szkole. Jako dziecko miał trochę nagród na różnych konkursach, jest bardzo uzdolnionym chłopczykiem. Bardzo zainteresowany muzyką w ogóle. Ma ogromny zbiór płyt. On się wszystkim interesuje – nie tylko muzyką fortepianową – to jest wszechstronna miłość do muzyki. Do mnie przywiozła go jego nauczycielka, która chciała posłać go do bardzo elitarniej szkoły w Warszawie.

Zdał egzamin do tej szkoły. W tej chwili pracuję z nim już drugi rok i rzeczywiście po pierwszym okresie adaptacji w Warszawie pięknie się rozwija, jest bardzo utalentowany. Ale w tym zawodzie talent jest tylko 10-procentowym załączkiem, który trzeba rozwijać. Ważne tu są takie czynniki jak praca, samodyscyplina, odporność psychiczna, duże zaangażowanie.

– Jak Pani ocenia publiczność współczesną? Dużo jest snobizmu?

Jest bardzo duża różnica pomiędzy publicznością na Zachodzie i na Wschodzie. Tutaj na Ukrainie, w Rosji, na Białorusi, innych krajach, nazwijmy je Wschodnich, publiczność fantastycznie odbiera muzykę. Jest po pierwsze spragniona muzyki klasycznej, po drugie jest przygotowana do jej odbioru. To jest publiczność, która wie, czym jest dobra muzyka, i wie czym jest zła, i potrafi tę dobrą nagrodzić, a potrafi tej złej nie przyjąć. I rzeczywiście teraz podróżując po Ukrainie, wcześniej byłam na koncertach na Białorusi, teraz znowu jadę na Białorusi, muszę powiedzieć, że to jest fantastyczna sprawa koncertowa dla wschodniej publiczności. Dla są ludzi, którzy z całym zaangażowaniem, chęcią, potrzebą, świadomością przychodzą na koncert muzyki klasycznej. Tego na Zachodzie Europy nie ma powszechnie. Tutaj to jest zjawisko powszechne i naprawdę to jest wielka przyjemność.

– Pani jeszcze przyjedzie na Ukrainę?

Dostałam zaproszenie od Instytutu Polskiego. Tym razem prawdopodobnie na południe. Czyli będzie to Odesa, Symferopol i inne miasta.

Rozmawiał Walenty WAKOLUK

– Що значить Шопен для цих дітей? Чи дитина, окрім засвоєння певної техніки, взагалі усвідомлює, що саме вона грає? Адже Шопен більш підходить дорослим.

Твори Шопена, які насправді він створив у дуже ранньому віці, маючи всього 7-10 років, теоретично в емоційному плані міг би досягнути юний учень гри на фортепіано, вік якого відповідає віковій композитора. Однак гірша справа з тими творами, які, на перший погляд, видаються простими. Наприклад, багатом учителям здається, що мазурки прості, тому дитина гратиме їх добре та охоче. Насправді мазурка – це одна з найскладніших форм, тому що потрібно мати справді великий запас знань і розбиратися у польських народних танцях.

– І мати польську душу...

Не обов'язково... Можливо, це й так, але хто сказав, що усі польські pianiści чудово виконують мазурки? Це неправда. Мазурки – твори справді унікальні, щоб до них дорости, треба докласти водночас і зусиль, і знань, і сприйняття, і інтуїції. Звичайно, усе це можна розвинути, але, на мою думку, восьмирічній дитині виконувати мазурки це надто рано. У неї дуже мало шансів насправді розуміти ці твори. Щоправда існують і такі музичні твори, які діти можуть виконувати. І це приносить їм величезне задоволення, тому що Шопен просто чудовий і дитина здатна своєю інтерпретацією Шопена захоплювати слухачів. Тому я вважаю, що Шопена у малих порціях можна подавати від самого початку музичної освіти. Натомість, у Польщі існує проблема виконання Шопена у надто ранньому віці, хоча ці тенденції потрохи відходять у минуле. За часів мого дитинства це абсолютно за-

боронялося. Я отримала свій перший твір Шопена для офіційного виконання десь лише у років тринадцять. Хоча для себе її виконувала його ранні полонези, проте ніхто б мені не дозволив грати їх для публіки. Тепер підходять до цього більш ліберально. Проте Шопен дійсно є настільки індивідуальним в емоційному плані, що його духовне сприйняття нерозривно пов'язане з зрілістю. У Польщі існує дуже сильна традиція виконання – усі хочуть грати Шопена. Мова Шопена – це одна з найбільш універсальних музичних мов, які коли-небудь існували.

– Чи Ви помітили в українських дітях, що вони володіють якимось типовим національним українськими рисами під час виконання творів Шопена?

На сьогодні маємо так добре налаштований обмін інформацією, що важко визначити, чи це українська школа, чи московська, чи американська. Швидше можна говорити про те, хто більш емоційний у сенсі виконання музики Шопена. А дійсно, такі діти є. На конкурсі ми теж чули таку гру, коли просто відразу видно, що якщо одразу це й не змогла стовідсотково провинути свої можливості, то все ж таки вона вже у стані передати мову Шопена дуже індивідуально й унікально.

– Сьогодні Ви привезли до Луцька свого учня – Adama Goździewskiego. Звідки він походить?

Адам походить із невеличкого містечка з-під Варшави – зі Скерневиць, де навчався у місцевій музичній школі. З дитячих років він займає призові місця у конкурсах, це дуже здібний хлопчик. Узагалі він дуже цікавиться музикою. Має велику колекцію дисків. Цікавиться усім, не лише фортепіанною музикою; у нього

всєбічна любов до музики. Мені порекомендувала цього хлопчика його вчителька, котра хотіла вислати його на навчання у дуже елітну варшавську школу. Він успішно склав іспити і поступив у цю школу. Я працюю з ним вже другий рік поспіль і він дійсно після початкової фази адаптації чудово розвивається, є дуже талановитим. Однак у нашій професії талант – це лише 10 відсотків успіху, які потрібно розвивати. Важливими залишаються також такі фактори, як праця, дисципліна, психічна витривалість, велика зацікавленість.

– Як би Ви оцінили сучасну публіку? Чи багато snobizmu?

Існує значна різниця між публікою Заходу та Сходу. Тут, в Україні, Росії, Білорусі, інших країнах, які ми називаємо східними, публіка чудово сприймає музику. По-перше, вона спражена класичної музики, по-друге, готова до її сприйняття. Це та публіка, яка знає, яка музика добра, і знає, яка, на жаль, музика погана, добру вона приймає, а погану – відкидає. І дійсно зараз, коли подорожую по Україні, чи раніше, під час концертів у Білорусі, чи на сьогоднішній момент, коли я знову вирушаю до Білорусі, пересвідчуюся у тому, наскільки чудово давати концерти для східної публіки. Це люди, які з повною віддачею, бажанням, потребою, усвідомленням приходять на концерт класичної музики. На Заході Європи таке явище не розповсюджене. Тут же ми маємо справу із розповсюдженим явищем і це приносить велетенське задоволення.

– Ви ще приїдете в Україну?

Я отримала запрошення від Польського інституту. Цього разу, швидше за все, вирушимо на південь. Це буде Оdesa, Симферополь та інші міста.

Розмовляв Валентин ВАКОЛЮК

Лауреати Першого міжнародного фестивалю-конкурсу "Шопенівська весна"

Dzmitry Kliabanau: «Білорусь oraz Ukraina to kraje jak najbardziej europejskie!»

Дзмітрий Клябанав: «Білорусь і Україна є якнайбільш європейськими!»

Doktor Dzmitry Kliabanau (ur. 1977 r.) – filolog i kulturoznawca, absolwent Białoruskiego Pedagogicznego Uniwersytetu Państwowego im. Maksima Tanki w Mińsku (1998), absolwent studiów doktoranckich w Narodowej Akademii Nauk Białorusi (2002), wykładowca w Instytucie Filologii Wschodniosłowiańskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego (Kraków, Polska). Zajmuje się literaturą współczesną oraz metodyką nauczania języków obcych.

- Od pięciu lat Pan wyklada na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Jak polscy studenci reagują na to, że ich wykładowca jest z Białorusi? Interesują się językiem i kulturą białoruską?

- Odbierają to różnie. Niektórzy są zdziwieni, że słabo słychać akcent, kiedy mówię po polsku, niektórzy w ogóle nie zwracają na to uwagi. Ale generalnie lubią czasami zadawać pytania odnośnie sytuacji na Białorusi. Mogę powiedzieć, iż duża popularność cieszy się wykład monograficzny „Współczesna Białorus”, który prowadzę jako opcję. Oprócz tego, wśród przedmiotów obowiązkowych dla zaliczenia jest kultura i historia Białorusi. Jest także możliwość uczenia się białoruskiego jako drugiego języka wschodniosłowiańskiego.

- W ubiegłym roku ukazała się Pańska monografia p.t. „Krok po kroku poznajemy Białorus. Język – Kultura – Krajoznawstwo”. Co nowego znajdzie w tej książce polski czytelnik?

- Książka obejmuje pięćdziesiąt tematów, zgrupowanych w siedmiu rozdziałach tematycznych. Czytelnik ma możliwość zapoznania się z Republiką Białorusi, jej geografiami, bogactwami naturalnymi, klimatem oraz przyrodą. Przedstawiona została stolica Białorusi – Mińsk, jego historia i współczesność, ekonomia i kultura. Wierząc karty książki, można odbyć ciekawą wódrówkę przez centra obwodowe i historyczne miejsca Białorusi, zapoznać się z najciekawszymi zabytkami architektury i historii, poznać tradycję ludową białoruską. Pod okładką książki znalazły się dane o zasłużonych dla białoruskiej kultury osobach: słynnych malarzach, literatach, muzykach, działaczach teatru i kina, bez zapoznania z którymi nie da się naprawdę poznać innego kraju, zrozumieć istoty jego kultury i tradycji, zanurzyć się w świecie jego wartości duchowych, wyobrazić sobie treści rozmowy w kręgu osób inteligentnych. Książka jest napisana po polsku i po białorusku, stanowi zatem możliwość uczenia się języka białoruskiego z jednoczesnym opaniem wiedzy z zakresu kulturoznawstwa i krajoznawstwa.

- Jak Pan jako filolog ocenia perspektywę dalszego rozwoju języka białoruskiego?

- Nie wiem, czy powinienem się wypowiadać na ten temat jako filolog czy też po prostu jako osoba mówiąca swobodnie po białorusku. Powiem, że za dużo jest polityki wokół kwestii językowych. Za dużo chętnych, żeby eksploatować te kwestie w ramach rozgrywek politycznych i walki o głosy wyborców. Władanie językiem – to kwestia wykształcenia i zdawania sobie sprawy z konieczności posiadania czegoś, co wyróżnia ich wśród innych lu-

dzi. Ostatnimi czasy na Białorusi jest coraz więcej ludzi, zwłaszcza młodych, którzy pielęgnują w sobie swą odrębność narodową, interesują się historią i kulturą swego kraju i cudownie władają językiem białoruskim. Przoduje tutaj Mińsk, ale w pozostałych miastach i miasteczkach białoruskich również coraz więcej jest ludzi świadomie powracających do języka białoruskiego, do swych korzeni. Owszem, w przytłaczającej większości przypadków dzieje się to bez jakiegokolwiek udziału instytucji państwowych bądź też organów władzy, ale – to jest najważniejsze – dzieje się, więc można się spodziewać, iż za jakiś czas będzie miało miejsce przywrócenie zachwianej w chwili obecnej równowagi w kwestii językowej. Jako filolog mogę powiedzieć, iż obecna sytuacja z rozwojem języka białoruskiego nie jest jednoznaczna, ale jest to temat dla dłuższej rozmowy. Nie ulega jednak wątpliwości, iż jest to język żywy, bogaty i rozwinięty, a wszystkie przeszkody na drodze jego rozwoju są czynione w sposób sztuczny i zdradzający ogromne kompleksy wobec własnej białoruskości ze strony klasy urzędniczej.

- Ostatnie wydarzenia na Białorusi unaoznaczają poważne problemy w relacjach władzy z opozycją. Pana zdaniem, czy może coś się zmienić w najbliższym czasie? Europa oczekuje od Białorusi demokratyzacji.

- Jest to trudne pytanie – chociażby dlatego, iż nie jestem ani politologiem, ani kimś od prognozowania. Wiadomo, że strasznie mnie smuci to, co się dzieje ostatnio na Białorusi, kiedy tyłu ludzi znalazło się w więzieniu i dostało wyroki skazujące z bardzo prostego powodu – posiadają bowiem swoje – odmienne – zdanie na temat teraźniejszości i przyszłości kraju ojczystego. Niepokoi i smuci też ciągle pogarszająca się sytuacja gospodarcza, kiedy przeciętnemu Białorusinowi żyje się coraz trudniej, kiedy standardy życiowe są obniżane. Być może, na tle trudności ekonomicznych można będzie się spodziewać jakiś zmian w społeczeństwie i w polityce. Niestety, trzeba będzie za to zapłacić wysoką cenę – zdając sobie z tego sprawę, jak zresztą, jestem też świadomy tego, że spora część społeczeństwa białoruskiego nadal nie jest gotowa podjąć tak bolesną decyzję... Co do europejskich oczekiwań, mam pewne wątpliwości, ponieważ w momencie, gdy Unii przyszło borykać się z poważnymi problemami gospodarczymi wewnątrz strefy euro, nie sądzę, żeby ktokolwiek wśród elit europejskich przywiązywał większą wagę do tego, co się dzieje w Mińsku. Wychodzi, iż ma rację stare przysłowie: swoja kolczuga jest bliższa ciału. Być może brzmi to zbyt pesymistycznie, ale tak właśnie myślę, obserwując

całą zaistniałą sytuacją.

- Pan dużo podróżuje. Czy Białorus i Ukraina mają szansę dołączyć do rodziny krajów europejskich? Przecież większość obywateli Europy Wschodniej tylko marzy, żeby bez żadnych wiz pojechać sobie do Londynu lub Rzymu?

- Uważam, że Białorus oraz Ukraina to kraje jak najbardziej europejskie – tak wiele mają wspólnego z pozostałą Europą pod każdym względem, że ta europejskość u mnie osobiste nie wywołuje żadnych wątpliwości. Natomiast kwestie wizowe, moim zdaniem, nie są związane z byciem bądź nie byciem Europejczykiem – jest to kwestia polityczna, a także gospodarcza. Pozornie może się wydawać, iż kraje UE tworzą w miarę jednolitą wspólnotę państw, natomiast w rzeczywistości różnice pomiędzy poszczególnymi członkami wspólnoty są nierazko po prostu rażące. Wobec istniejących problemów kwestia zniesienia wiz dla Białorusinów i Ukraińców nie należy do priorytetów polityki europejskiej, tak mi się wydaje. Ale miejmy nadzieję, że w niedalekiej przyszłości sytuacja ulegnie zmianie. Wydaje mi się, że zarówno Białorus, jak i Ukraina, po doświadczeniach bycia republikami związkowymi ZSRR – jak by to ująć – zasługują na to, żeby przez jakiś czas umacniać swą niepodległość i nie dążyć do dołączenia do kolejnej wspólnoty – potrzeba wykreowania odpowiedniej tożsamości i świadomości indywidualnej i społecznej, żeby później móc zachować i rozwijać swą identyczność i odrębność kulturową w dobie globalizacji.

- Dziękuję za rozmowę!

Kandydat filologicznych nauk Dzmitryj Klyabanau (narodivsus u 1977 r.) – filolog i kulturoznawca, absolwent Białoruskiego Państwowego Uniwersytetu im. Maksima Tanki w Mińsku (1998), absolwent aspirantury Narodowej Akademii Nauk Białorusi (2002), wykładowca Instytutu Słowiańszczyzny filologii Jagiellońskiego Uniwersytetu (m. Kraków, Polska). Zajmuje się literaturą i metodyką nauczania obcych języków.

książki zібрані дані про значення для білоруської культури осіб: відомих художників, літераторів, музикантів, діячів кіно і театру, – без ознайомлення з котрими насправді не можна взяти іншу державу, зрозуміти основи її культури і традиції, зануритися у світ її духовних цінностей, ужити собі змістовну розмову серед інтелегентних осіб. Книжка написана польською і білоруською мовами, тому дозволяє вивчати білоруську, опираючись на культурознавчий і краєзнавчий матеріал.

- Опініть подальшу перспективу розвитку білоруської мови як філолог.

- Не знаю, чи повинен говорити як філолог, чи також як особа, котра вільно говорить білоруською. Скажу, що існує забота про політику навколо мовних проблем. Занадто багато бажаючих, котрі експлуатують цю проблему в рамках політичних ігор та боротьби за голоси виборців. Володіння мовою – це питання освіченості й розуміння необхідності у володінні чимось, що вирізняє серед інших людей.

Останнім часом у Білорусі є більше людей, особливо молодих, котрі культивують національну ідентичність, цікавляться історією та культурою рідної держави і чудово володіють білоруською мовою. Першість посідає Мінськ, однак у інших містах та містечках також є більше людей повертаючись до білоруської. Так, у переважній більшості випадків, це діється без будь-якої участі державних інституцій і органів влади, але, що найважливіше, діється. Тож можна сподіватися, що через певний час відбудеться повернення порушеного балансу в мовних питаннях. Як філолог можу сказати, що нинішня ситуація розвитку білоруської мови неоднозначна, шоправа – це тема для довшої розмови. Без сумніву, ця мова – жива, багата і розвинена, а усі перешкоди на дорозі її розвитку діються штучно, існують великі комплекси власної білоруськості з боку правлячого класу.

- Останні події у Білорусі засвідчили серйозні проблеми у відносинах влади із опозицією. На Вашу думку, чи щось може змінити найближчим часом? Європа очікує від Білорусі демократизації.

- Це важке запитання хоча б тому, що я – ні політолог, ні прогнозист. Звичайно, мене надзвичайно засмучує те, що останнім часом діється у Білорусі, коли багато людей знаходяться у в'язниці і отримали вирoki тільки за те, що мають свою, іншу позицію стосовно сучасного і майбутнього рідної держави. Також

викликає занепокоєння постійне погіршення економічної ситуації, за якої середньостатистичному білорусові стає все важче жити, погіршуються життєві стандарти. Можливо, на тлі економічних труднощів можна буде сподіватися на певні зміни у суспільстві та політиці. На жаль, за це потрібно буде заплатити високу ціну – знаю про це, а також переконаний, що велика частина білоруського суспільства надалі не готова прийняти болісні рішення. Стосовно європейських очікувань, то маю певні сумніви, оскільки у час, коли Євроюзюзові доводиться боротися із серйозними економічними проблемами у власній внутрішній зоні, не думаю, що хто-небудь серед європейських еліт приділяє серйозну увагу тому, що діється у Мінську. Виходить, що виправдані є старі прислів'я: «Своя сорочка – ближче до тіла». Можливо, це звучить занадто песимістично, однак так вважаю, спостерігаючи за нинішньою ситуацією.

- Ви багато подорожуєте. Чи Білорус і Україна мають шанс приєднатися до сім'ї європейських держав? Ажده більшість громадян Східної Європи лише мріють, щоб без жодних віз вирушити до Лондона чи Риму?

- Вважаю, що Білорус і Україна є якнайбільш європейськими, оскільки так багато мають спільного із іншими європейськими країнами під кожним кутом зору, що та європейськість не викликає у мене жодного сумніву. А ось візові питання, на мою думку, не пов'язані із відчуттям буття європейцем – це питання політичне та економічне. Мабуть, може видаватися, що держави ЄС творять у міру цілісну спільноту країн, однак на практиці різниця між окремими членами спілноты нерідко є просто вражаючою. На мою думку, в рамках існуючих проблем питання ліквідації віз для білорусів та українців не належить до пріоритетів європейської політики. Однак маймо надію, що в недалекому майбутньому ситуація зміниться. Думаю, що як Білорус, так і Україна, після досвіду перебування республіками СРСР заслуговують на те, щоб протягом певного часу не гаяли до приєднання у чергову спільноту. Необхідно сформувати відповідну тожність, індивідуальну й суспільну свідомість, щоб пізніше зберегти і розвинути власну ідентичність, культурну відмінність у добу глобалізації.

- Дякую за розмову!

Українці уderжають в рзядъ przejazdem aut

W poniedziałek 21 marca 2011 roku w wielu miastach Ukrainy rozpoczęły się protesty, a w stolicy zanosi się na kolejny wiec przedsiębiorców. Protestujący ze Lwowa oraz z Ługańska wyruszyli samochodami do Kijowa. Podczas przejazdu planowany jest postój w celu manifestacji również w innych większych ośrodkach miejskich. Protest wystartował pod hasłem „Odbierz Ukrainę oligarchom, zwróć ją obywatelom!”.

Tego dnia protesty miały miejsce również w Łucku. Na Placu Teatralnym zatrzymała się lwowska kolumna transportu samochodowego. Protestujący wywiesili hasła: „Urząd Azarowa – do dymisji!”, „Pseudoreformom stop!”, „Prawo konstytucyjne dla obywateli!” i temu podobne.

Świadomi obywatele Łucka zebrali prawie trzy tysiące podpisów z żądaniem wniesienia zmian do Kodeksu Podatkowego. Automobilisci zobowiązali się do przekazania ich pracownikom Administracji Prezydenta.

Uczestnicy protestu będą domagać się od władz zachowania uproszczonego systemu opodatkowania (od 1 kwietnia bieżącego roku przedsiębiorcy korzystający z uproszczonej formy opodatkowania nie mają realnej możliwości współpracy z osobami prawnymi), dopracowania Kodeksu Podatkowego oraz przeniesienia jego wejścia w życie na rok przyszły. Przedstawione zostaną również uwaga

dotyczące Kodeksu Pracy, Emerytalnego i Mieszaniowego. Górnicy będą domagać się terminowych wypłat wynagrodzenia, nauczyciele natomiast – odpowiedniego finansowania oświaty, by mogła ona służyć interesom narodowym Ukrainy.

Organizatorem „AutoMajdanu” jest Zgromadzenie Organizacji Społecznych Małego i Średniego Biznesu na Ukrainie, uczestnikami zaś – przedsiębiorcy, pracownicy oświaty, lekarze, górnicy, przewoźnicy. Warto podkreślić, że do Zgromadzenia dołączyło prawie 100 przedsiębiorców społecznych z Ukrainy, którzy jako jedni z pierwszych rozpoczęli tworzenie miasteczka namiotowego na Majdanie-2. Ideę „AutoMajdanu” popierają także inne organizacje, wśród których należy wymienić: Konfederację Wolnych Związków Zawodowych, ruch młodzieżowy „Odśwież”, Związek Obrońców Praw Ukrainy, Wszelchukraińskie Stowarzysze-

nie Weteranów, Stowarzyszenie Oficerów Ukrainy, Stowarzyszenie Banków Ukrainińskich.

25 marca uczestnicy manifestacji, którzy wyruszyli ze Lwowa oraz Ługańska, spotkają się w stolicy, gdzie dołączą do nich demonstranci z Kijowa. Punktem kulminacyjnym protestu będzie mityng, który odbędzie się na Placu Sofijskim.

Sasko STERENCZUK

Українці «б'ють» автопробігом по владі

У понеділок, 21 березня 2011 року у різних містах України розпочалися протести, а у столиці назріває новий підприємницький майдан. Протестувальники зі Львова та Луганська вирушили до Києва на автомобілях. Дорогою вони будуть зупинятися в інших містах. Протест стартував під гаслом «Відбери в олігархів Україну, поверни її громадянам!».

трьохсот підписів із вимогою внесення змін до Податкового кодексу. Автомобілісти пообіцяли передати їх у Адміністрацію Президента.

Учасники протесту вимагатимуть від влади зберегти спрощену систему оподаткування (з 1 квітня нинішнього року фактично неможливо підприємцям, що перебувають на спрощеному оподаткуванні, працювати з юридичними особами); доопрацювати Податковий кодекс і перенести його запровадження на наступний рік, висловлять своє бачення щодо Пенсійного, Трудового, Житлового кодексів. Шахтарі домагаються вчасної виплати зарплати, а вчителі – належного фінансування освіти, щоб вона слугувала національним інтересам України.

Організатором автопробігу є Асамблея громадських організацій малого та се-

реднього бізнесу України. Учасники автопробігу – підприємці, освітяни, медики, шахтарі, перевізники. До Асамблеї громадських організацій малого та середнього бізнесу України приєдналися близько 100 громадських організацій підприємців в Україні, які одні з перших розгорнули наметове містечко на Майдані-2. Також автопробіг підтримують Конфедерація вільних профспілок, Молодіжний рух «Відсіч», Асоціація правознавців України, Всеукраїнська спілка ветеранів, Спілка офіцерів України, Асоціація українських банків.

25 березня учасники протесту зі Львова та Луганська зустрінуться у столиці, де до них приєднаються київські протестувальники. Разом вони проведуть митинг на Софійській площі.

Сашко STERENCZUK

Поетя Мілосза повторно забрzmiała w Łucku

16. marca 2011 r. w Wołyńskim Technikum Narodowego Uniwersytetu Technologii Spożywczych odbył się wieczór poświęcony życiu i twórczości Czesława Miłosza, wybitnego polskiego poety i filozofa, laureata Nagrody Nobla.

Impreza była zorganizowana przez Koło Przyjaciół Języka Polskiego, od niedawna działającego na uczelni, przy wsparciu dyrektora instytucji Igora Korczuka oraz Stowarzyszenia Kultury Polskiej im. Ewy Felińskiej. 2011 został proklamowany rokiem Miłosza w Polsce. Konsulat RP w Łucku oraz polskie stowarzyszenia zaplanowały szereg imprez ku czci poety. Koło Przyjaciół Języka Polskiego technikum też zdecydowało się dołączyć do tego. Jednak zadanie nie było łatwe: poezja filozoficzna Miłosza czasem jest ciężka do zrozumienia, zwłaszcza dla studentów, którzy tylko zaczęli uczyć się języka polskiego. Pomimo trudności organizatorom udało się przekazać sedno poezji Miłosza publiczności. Wśród gości tej imprezy byli wicekonsul Konsulatu Generalnego RP w Łucku Karolina Golubiewska, Prezes Stowarzyszenia Kultury Polskiej im. Ewy Felińskiej na Wołyniu Walenty Wakoluk, członkowie stowarzyszenia, zarząd uczelni.

Studenci opowiadali o życiu poety, recytowali jego wiersze w różnych językach (polskim, ukraińskim, angielskim), zaś wszystko dopełniały slajdy i zdjęcia na tablicy interaktywnej, które uzupełniały i ilustrowały to, co było powiedziane. Żywe zainteresowanie wzbudziło slide show, któremu towarzyszyło nagranie improwizacji jazzowych Leszka Możdżera. Takie wykorzy-

stanie nowych technologii może zapoczątkować dobrą tradycję przeprowadzenia międzykulturowych literackich czy naukowych wieczorów.

Mile zdziwiła recytacja wierszy w wykonaniu studentów: S. Bartoszczuk, T. Ostrowy, K. Wakuluk, J. Kapluka, W. Petruk, O. Łysak, A. Czajuk, T. Kornijaszuk, A. Zarembiuk, W. Leśka, N. Hajduczyk, N. Prylepy, D. Dzebluka, R. Zwarycz, L. Poluszkinej, M. Pawłowej, A. Garbar, D. Bil, I. Paplińskiego. Szczególną uwagę wzbudziły tłumaczenia wierszy C. Miłosza, zrobione przez Nazara Myskowicia, jak np. „Wiara”:

*Wiara jest wtedy, kiedy ktoś zobaczy
Listek na wodzie albo kropkę rosy
I wie, że one są - bo są konieczne.
Choćby się oczy zamknęło, marzyło,
Na świecie będzie tylko to, co było,
A liść uniosą dalej wody rzeczne.*

*Wiara jest także, jeżeli ktoś zrani
Nogę kamieniem i wie, że kamienie
Są po to, żeby nogi nam ranily,
Patrzcie, jak drzewo rzuca długie cienie,
I nasz, i kwiatów cień pada na ziemię:
Co nie ma cienia, istnieć nie ma siły.*

Oleksa Rogoza

Поетя Мілосза знову звучала у Луцьку

16 березня 2011 року у Волинському технікумі Національного університету харчових технологій відбувся вечір, присвячений життю та творчості Чеслава Мілоса, видатного польського поета та філософа, лауреата Нобелівської премії.

Захід організувало Коло приятелів польської мови, яке віднедавна почало діяти у технікумі. Таку ініціативу радо підтримали директор закладу І.В. Корчук та Товариство польської культури на Волині ім. Еви Феліńskiej. 2011 рік оголошено роком Мілоса у Польщі. Консульство Республіки Польща у Луцьку та польські товариства запланували ряд заходів на честь видатного письменника. Коло приятелів польської мови технікуму також вирішило приєднатися до вшанування. Проте завдання обрали не з легких: філософська поетя Мілоса подекуди є непростою для розуміння, тим більше для студентів, які лише почали вивчати польську мову. Незважаючи на труднощі, організатори спробували донести поетю Мілоса до усіх присутніх. Серед гостей заходу були віце-консул Генерального консульства РП у Луцьку Кароліна Голубєвська, голова Товариства польської культури на Волині ім. Еви Феліńskiej Валентин Ваколук, члени товариства, керівництво технікуму.

Студенти розповідали про життя поета, декламували його вірші різними мовами (польською, українською, англійською). Усе це супроводжувалося слайдами та фотолістраціями на інтерактивній дошці, що увиразнювало, доповнювало сказане. Жвавий

інтерес серед присутніх викликало слайдшоу, супроводом до якого став запис джазових імпровізацій у виконанні польського музиканта Лешка Мождзера. Таке використання новітніх технологій може започаткувати хорошу традицію проведення літературних, міжкультурних чи наукових вечорів.

Приємно здивували виконанням творів Чеслава Мілоса студенти: Т. Корняшик, Т.Островик, К. Вакулук, С. Бартошук, О. Лисак. Особливо хочеться відзначити Назара Мисковця, котрий самотужки здійснив переклад поетії Чеслава Мілоса «Віра»:

*Віра існує лиш тоді, коли її хтось помічає.
Пливе листочок річкою, роса на квітці сляє.
Ти знаєш: тут вони, бо необхідні,
І можна довго мріяти про все, закривши очі біди.
Усе залишилось у нас з правикою:
Листок несуть все далі неспокійні ріки.*

*І віра - це коли тебе поранять в ногу,
Та знайдеш сили ти в собі продовжити борозу.
Ти подивись! Ось дерево кидєє тїнь на квітку -
Не виживє без тїні квітка влітку.
Ми з вами - квітми на дорозі,
Без тїні існувати ми не в змозі!*

Oleksa Rogoza

Wspomnienie ofiar katastrofy smoleńskiej w Równem

Дня 10. марта бieżаго року в Обводowej Bibliotece в Рównem мiало місце spotkanie, upamiętniаjące ofiary katastrofy polskiego samolotu prezydenckiego pod Smoleńskiem.

Zapalono światła pamięci oraz chwila ciszy i modlitwy, poprowadzona przez proboszcza parafii rzymskokatolickiej в Równem, księdza Władysława Czajkę, uczczono pamięć osób, które 10. kwietnia 2010 roku zginęły в drodze на uroczystości katyńskie, związane z rozstrzelaniem в 1940 roku przez NKWD blisko 22000 polskich oficerów,

wziętych до niewoli przez Armię Czerwoną по agresji sowieckiej на Polskę 17. września 1939 roku.

Na spotkaniu głos zabrali przedstawiciele miejscowych inteligencji, duchowieństwa oraz Polonii Wspomniano także urodzoną на rubieżach II Rzeczypospolitej в 1929 roku в Równem, a tragicznie zmarłą в katastrofie smoleńskiej działaczkę Solidarności, Annę Walentynowicz. Inicjatorem przedsięwzięcia był Pan Sergiusz Porowczuk з Instytutu Transformacji Społeczeństwa в Kijowie, a organizatorem Dyrekcja Obwodowej Biblioteki в Równem.

Niejednokrotnie з racji swej pracy bywalem ostatnimi czasy в Polsce и widzialem, jak Polacy pamiętają co miesiąc а bolesnym dniu katastrofy prezydenckiego samolotu. Te znicze zapalane każdego dziesiątego dnia miesiąca робили на mnie duże wrażenie. Postanowilem choć odrobnie tę atmosferę przynieść до Równego, by pokazać miejscowym Polakom, że о im ci боли pamiętamy, ale także, by uwrażliwić miejscową społeczność ukraińską на problemy и związane з ними emocjonalność naszych zachodnich sąsiadów – powiedział Sergiusz Porowczuk.

Спогад про жертв Смоленської катастрофи у Рівному

10 березня нинішнього року у Рівненській державній обласній бібліотеці відбулася пам'ятна зустріч про жертв катастрофи польського президентського літака під Смоленськом.

Запалені свічки пам'яті, хвилина мовчання и молебен, який провів приходський священик Владислав Чайка стали згадкою про осіб, котрі 10 квітня 2010 року загинули під час подорожі на Катинські урочища, пов'язані з розстрілом в 1940 році органами НКВД близько 22000 польських офіцерів, зятих у полон Червоною армією після радянського нападу на Польщу 17 вересня 1939 року.

На зустрічі виступили представники місцевої інтелігенції, духовенства та Польщі. Згадувалося про народжену на рубіжці II Речі Посполитої у 1929 році у Рівному, трагічно загинулу у Смоленській катастрофі, дячку «Солідарності» Анну Валентинович. Ініціатором заходу був Сергій Порочук з Інституту трансформації суспільства у Києві, а організатором – дирекція Рівненської державної обласної бібліотеки.

«Неодноразово в зв'язку з робочими відрядженнями останнім часом перебував у Польщі и бачив як поляки щомісяця згадують про болісний день катастрофи президентського літака. Такі лампадки, що запалюються кожен десятий день місяця, робили на мене великий вплив. Вирішив хоча б частинку тієї атмосфери перенести

до Рівного, щоб продемонструвати місцевим полякам, що ми пам'ятаємо про їхній біль, а також, щоб нагадати місцевій українській громадськості про проблеми и пов'язані з ними емоції наших західних сусідів», - розповів Сергій Порочук.

Юстина ЯНЧ

Solidarność w Równem

17. marca бieżаго року в Równem отwarto wystawę plakatu polskich artystów Solidarność.

Місцем експозиції jest Sala Wystawnicza Narodowego Związku Artystów Plastyków Ukrainy. Wystawa ma на celu przybliżenie rówieśnikom środowisku wiedzy на temat najnowszej historii Polski oraz zapoznanie з estetyką и sztuką plakatu polskiego, stojącego так obecnie, jak dawniej, на najwyższym poziomie światowym. Każdy plakat то kawalek polskiej historii najnowszej, wjęty symbolicznie, niezwykle przemyślny, starannie dobrany tematycznie и genialnie przemyślony на kartkę papieru – powiedział на otwarciu wystawy konsul RP в Łucku Pan Krzysztof Sawicki. Sam

podjął się próby oprowadzenia przybyłych gości – głównie miejscowej inteligencji и przedstawicieli środowisk twórczych, по sali wystawniczej, komentując и wyjaśniając konteksty historyczne и symboliczne poszczególnych plakatów.

Wystawa Solidarność gościła wcześniej już в kilku miastach Ukraiны, między innymi в Łucku.

«Солідарність» – у Рівному

17 березня нинішнього року у Рівному відкрито виставку плакатів польських художників «Солідарність».

Місцем експозиції є виставкова зала Національної спілки художників України. Мета заходу – наблизити рівненському середовищу знання про найновішу історію Польщі та знайомство із естетикою та мистецтвом польського плакату, який нині, як и раніше, знаходиться на найвищому світовому рівні. «Кожен плакат – це частинка сучасної польської історії, узятя символічно, незвичайно обдумана, старанно тематично добрана и геніально перенесена на папір», - розповів на відкритті виставки konsul RP у Луцьку Кшиштоф Савіцькі. Він сам провів екскурсію для прибулих гостей, в основному місцевої інтелігенції та представників творчих кіл, по експозиційній кімнаті, коментуючи історичні контексти та символіку окремих плакатів.

Виставка «Солідарність» уже проходила у кількох українських містах, у тому числі й у Луцьку.

Понеділок 28 березня

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

06.00 «Доброго ранку, Україно!»

06.10 Ранкова молитва

06.10, 07.05, 08.05 Спорт

06.15, 07.10, 08.10 Погода

06.20 Вертикаль владі - 1 ч.

06.35 Вертикаль владі - 2 ч.

06.45 Православний календар

07.15 Ера бізнесу

07.25 Автордай

07.50 Мультифільм

08.15 Огляд-преси

08.20 Траві - чек

08.40 Корисні поради

09.00 Підсумки життя

09.40 Друга смуга

09.45 Друга смуга

10.00 Ток-шоу «Легко бути жіночкою»

11.05 Погода

11.10 Пів-хуар країни

12.00 Новини

12.10 Діловий світ

12.15 Погода

12.20 Право на захист

12.40 Армія

13.05 Майстер-клас

13.30 Погода

13.45 Тіс «Вісний полкіл»

15.00 Новини

15.15 EuropeNews

15.25 Діловий світ. Агр-

СТБ

06.00, 01.35 «Бізнес»

06.05 Т/с «Кулагін и Партнери» (1)

06.30 Т/с «Комсар Рекс» (1)

06.50 «Танці з зірками»

12.05 «Танці з зірками»

12.55 «Битва екстрасенсів. Боротьба континентів»

15.00 «Давай одружимося»

17.00, 22.20 «Парельний світ»

19.00 «Національне агентство Улан Прес-конференції у прямому ефірі»

19.10 «Національне талант-шоу «Танцюють всі. 2»

21.20 «ВусоЛаноХаіст»

22.00 «Візна-Новини»

22.20 Т/с «Доктор Хаус»

00.20 Т/с «Клініка 2»

01.25 «Візна-Спорт»

01.40 3x3 «Коханий Раджа» (1)

5 КАНАЛ

06.00 Програма першоді

06.01, 22.30 «Час-Тайм»

06.15, 10.15, 13.10, 17.15, 18.25, 23.50 «Погода на хуртог»

06.20, 18.45, 23.15, 00.20, 02.50, 04.20 «Час спорту»

TVP POLONIA

07.00 «Капа або чай?»

09.10 «Політика за чашкою кави»

09.25 «Тільки Каска» Т/с

09.55 «Кабаре на двани»

10.00 Польський смок

11.10, 04.30 «Кольори щастя» Т/с

11.40 «Сто років служіння суспільству» Репортаж

12.05 «Кабаре» Т/с

13.00, 20.30, 02.30 Новини

13.15, 19.20, 01.50 «Будинок парадального священника»

13.45 «Золотоноска» Т/с

14.15 «Час творчості» Т/с

15.05 «Сто тисяч яєць»

15.35 Концерт Марілі Родончі

16.35 «Загдкавіа білківка»

17.00 «Нескорені. Незвичайна історія» Ток-шоу

17.30 «Нескорені. Незвичайна історія» Ток-шоу

18.25 «Маурезьке кабар»

18.45 «Тра в міста»

19.50 «Тра в міста»

20.15, 02.15 «На добраніч, маляк»

20.30, 02.55 Спорт

21.10 «Бівьяка» Т/с

22.05 «Бенефіс Діанні Баракосі» Жеґо Анґчака в театрі STU»

TVP 1

03.05 «Ранок на 5-му»

09.10, 22.15, 23.30, 02.40, 04.15 «Бізнес-час»

09.20, 11.20, 12.20, 14.10, 16.10, 17.50, 22.45 «Погода в Україні»

09.25, 00.30, 03.30 «Антиполіт-новини»

09.35, 13.20, 14.20 «5 елементів»

10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 20.30, 03.00 «Час новини»

10.30, 11.30, 12.30 «Сильний проєкт 5 каналу та інформаційного агентства Улан Прес-конференції у прямому ефірі»

10.55, 18.20, 00.25 «Погода у світ»

15.20, 16.20 «Час інтерв'ю»

17.25, 04.40 «Територія закону»

18.30, 23.40, 04.30 «Київський час»

19.00, 23.00, 00.00, 01.00, 04.00, 05.00 «Час новини» (російсько мовою)

19.25, 01.15, 05.15 «Час вкліно»

TVP 2

06.00 «Вставай! Гразно!»

07.00 «Новини Полсат»

08.55 Мультифільм

10.00 «Примільний»

11.00 «Далеко від но силко»

11.30 «Світ очима сімейства Савєренка»

12.00, 17.30 «Малановський и партнери»

12.30, 20.30 «Лінія життя»

13.00 «Екстремальний ремонт»

14.00 «Примільний словик»

15.00, 19.00 «Перше кохання»

15.45 «Важкі справи»

16.50, 19.50 Події

17.30, 20.25 Погода

17.15 Вручання

18.00 «Чому я?»

20.30 «Лінія життя»

21.00 «Людина-навуз 3», бойовик, США, 2007

00.00 «Заглотені», трилер, США, 2000

02.05 «Тісність гір», серіал

TVP POLONIA

23.00 Погода

23.05, 04.00 Польща 24

23.40, 05.00 Ток-шоу Томаша Ліса

00.35, 01.00, «Успіх» Т/с

01.30 «Пам'ятай про мене» Концерт-привітання»

TVP 1

06.05 «Мода на успіх»

07.00 Кава або чай

09.00, 13.00, 16.00, 20.30 Новини

09.10 Політика за кавою

09.25 Для дітей

09.35 «Пригоди пса Цивільного»

10.00 «Корпорація монстрів», мультфільм, США, 2001

11.50 Кулінарний журнал

12.20 Телемаґазин

13.40 «Соме небо»

14.40, 18.25 «Будинок парадального священника»

15.10, 18.25 «Клан»

15.40 Кабаре

16.15, 19.35 Вгадай мелодію

20.00 «Ліценція на виходження»

20.35 «Сусіди»

21.05 «Кольори щастя»

21.45 «Мостовіки»

22.50 Ток-шоу Томаша Ліса

23.55 «Місистица як людина»

TVP 2

07.05 Заради майбутнього

07.30, 13.55 Запитуючи про Бога

08.00 Репортаж

08.30, 15.55 «Т в бді, і в радості»

09.30 Питання на сніданок

11.55 Аєля зірок

12.20 Телемаґазин

12.50 Терминал пострібєн

13.20 «Щоденник організатора»

14.20 «Священна війна»

15.00 Постав на мільйони

15.55 «Т в борі, і в радості»

17.00, 19.00 Панорама

19.40 Битва голосів

20.00 «Ліценція на виходження»

20.35 «Сусіди»

21.05 «Кольори щастя»

21.45 «Мостовіки»

22.50 Ток-шоу Томаша Ліса

23.55 «Місистица як людина»

03.15 «Чоловік у великому місті»

04.00 «Зникли»

04.50 Ніч загадок

07.05 Заради майбутнього

07.30, 13.55 Запитуючи про Бога

08.00 Репортаж

08.30, 15.55 «Т в бді, і в радості»

09.30 Питання на сніданок

11.55 Аєля зірок

12.20 Телемаґазин

12.50 Терминал пострібєн

13.20 «Щоденник організатора»

14.20 «Священна війна»

15.00 Постав на мільйони

15.55 «Т в борі, і в радості»

17.00, 19.00 Панорама

19.40 Битва голосів

20.00 «Ліценція на виходження»

20.35 «Сусіди»

21.05 «Кольори щастя»

21.45 «Мостовіки»

22.50 Ток-шоу Томаша Ліса

23.55 «Місистица як людина»

12 березня 2011 року в Луцьку відбулися змагання з шахів серед ветеранів у рамках VII обласної спартакіади «Спортивне довголіття – Спорт для всіх – радість життя».

12. marca 2011 року в Łucku odbyły się zawody szachowe dla seniorów в рамках VII Obwodowej Sparytkiady «Sportowe długolecie – Sport dla wszystkich – radość życia».

**Віторок
29 березня**

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

06.00 "Доброго ранку, Україно!"
06.00 Ранкова молитва
06.05, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00 Новини
06.10, 07.05, 08.05 Спорт
06.15, 07.10, 08.10 Погода
06.20 Вертикаль влади - 1 ч.
06.35 5 Вертикаль влади - 2 ч.
06.45 Православний календар
07.15 Ера бізнесу
07.25 Автотрайв
07.50 Мультифільм
08.15 Огляд-преси
08.20 Travel-чек
08.40 Корисні поради
09.00 Підсумки дня
09.25 Світло
09.45 Погода
09.50 Друга смуга
10.05 Ток-шоу "Легко бути жіночко"
11.05 Погода
11.10 В гостях у Д. Горло
12.00 Новини
12.10 Діловий світ
12.15 Погода
12.20 Хай щастить
12.40 Темний силует
13.00 Погода
13.05 Книга. ца
13.30 Тиждень німецького детективу. X/ф "Безвихідь" (1)

15.00 Новини (із сурдоперекладом)
15.15 Euronews
15.25 Діловий світ.
Агросектор
15.30 Погода
15.35 Т/с "Зона" 39 серія (із субтитрами)
16.20 Нащадки
16.40 Т/с "Атлантида" 28 серія (із субтитрами) (1)
17.25 Тиждень німецького детективу. X/ф "Третій рівень" (1)
18.15 Друга смуга
18.20 Новини (із сурдоперекладом)
18.45 Діловий світ
19.00 Про головне
19.25 Погода
19.40 Чоловічий клуб
20.55 Офіційна хроніка
21.00 Підсумки дня
21.25 Світ спорту
21.30 Діловий світ
21.45 Досвід
21.50 Слава регіонам.
Дайджест
22.40 Погода
22.55 Трійка, Кено, Максима
23.00, 00.00 Підсумки
23.15 Вертикаль влади - 1 ч.
23.30 Підсумки дайджесту
23.35 Вертикаль влади - 2 ч.
23.50 Погода
00.10 Спорт
00.15 Шоу Біз
00.20 Від першої особи
00.50 Корисні поради
01.20 Підсумки дня
01.45 ТелеАкадемія

02.50 X/ф "Дві англички і Континент" (3)
05.00 Т/с "Зона" 44 серія (із субтитрами)
05.50 Діловий світ.
Агросектор
06.01, 01.35 "Бізнес+"
06.05 "Документальний детектив"
06.30 Т/с "Кулагін і Партнери" (1)
06.15, 10.15, 13.10, 17.15, 18.55, 23.50 "Погода на курортах"
06.20, 18.45, 23.15, 00.20, 02.50, 04.20 "Час спорту"
06.30 "Ранок на 5-му"
09.10, 22.15, 23.30, 02.40, 04.15 "Бізнес-час"
09.20, 11.20, 12.20, 14.10, 16.10, 17.50, 22.45 "Погода в Україні"
09.25, 00.30, 03.30 "Антопілот-новини"
09.25, 13.20, 14.20 "5 елемент"
10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 20.30, 03.00 "Час новин"
10.30, 11.30, 12.30 "Спільний проєкт 5 каналу та

32.20 Т/с "Доктор Хаус" (1)
00.20 Т/с "Клініка" (2)
01.25 "Вікна-Спорт"
01.40 X/ф "Щит і меч" (1)
5 КАНАЛ
06.00 Програма передач
06.01, 22.30 "Час-Тайм"
06.15, 10.15, 13.10, 17.15, 18.55, 23.50 "Погода на курортах"
06.20, 18.45, 23.15, 00.20, 02.50, 04.20 "Час спорту"
06.30 "Ранок на 5-му"
09.10, 22.15, 23.30, 02.40, 04.15 "Бізнес-час"
09.20, 11.20, 12.20, 14.10, 16.10, 17.50, 22.45 "Погода в Україні"
09.25, 00.30, 03.30 "Антопілот-новини"
09.25, 13.20, 14.20 "5 елемент"
10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 20.30, 03.00 "Час новин"
10.30, 11.30, 12.30 "Спільний проєкт 5 каналу та

інформаційного агентства Уніан
"Прес-конференції у прямому ефірі"
10.55, 18.20, 00.25 "Погода у світі"
15.20 "Не перший погляд"
16.20 "Мотор-ТВ"
17.25, 04.40 "Народний контроль"
18.30, 23.40, 04.30 "Київський час"
19.00, 23.00, 00.00, 01.00, 04.00, 05.00 "Час новин" (російською мовою)
19.25, 01.15, 05.15 "Час важливо"
21.00, 02.00 "Час"
21.50, 03.40 "Хроніка дня"
23.55, 02.55, 04.25 "Огляд преси"
00.40 "Смачні подорожі"
TVP POLONIA
07.00 "Кава або чай?"
09.10 "Політика за чашкою кави"
09.35 "Янка". Т/с.
10.00 "Мазурське кабаре". Розважальна програма.
10.55 "Польський смак". Тележурнал.
11.10, 04.30 "Кольори

частя". Т/с.
11.40 "Вітек Червоцький. Босоніж світлом". Цикл репортажів.
12.10 "Ляк любов".
13.00, 20.30, 02.30 Новини.
13.15, 19.20, 01.50 "Будинок парафіяльного священика". Т/с.
13.45 "Злотопольські". Т/с.
14.15 "Іспит життя"
15.05, 23.05, 04.00 Польща 24.
15.35 Концерт.
16.30 Ток-шоу Томаша Ліса.
17.30 "Відеотека дорослої людини".
18.00 Телеекспрес.
18.25 "Шанс на успіх".
19.45 "Клуб Польща". Д/с.
20.15, 02.15 На доборанчї, малюки.
21.00, 02.55 Спорт.
21.15 "Лондонці II".
22.05 Кабаре.
23.00 Погода.
23.40 "Екстрадиція 00.40, 06.05 "У мене інша думка".
01.30 "Пам'ятай про мене". Концерт.
03.10 "Більявка". Т/с.
05.00 "Загадкова більявка". Телетурнір.

05.50 "Вільнютека". Тележурнал.
POLSAT
06.00 Вставай! Граємо!.
07.00 "Новини Полсат".
08.30 Мультифільм.
10.00 "Приюмна родина".
11.00 "Далеко від носилок".
11.30 "Світ очима сімейства Скверних".
12.00, 17.30 "Малановський і партнери".
12.30, 20.30 "Лінія життя".
13.00 "Екстремальний ремонт".
14.00 "Приймальний спокій".
15.00, 19.00 "Перше кохання".
15.45 "Важкі справи".
16.50, 19.50 Події.
17.10, 20.25 Погода.
17.15 Втручання.
18.00 "Чому я?".
21.00 "Хранитель", бойовик, США, 2009.
23.00 "С.S.I."
00.05 "Лицарі Південного Бронкса", драма, США, 2005.
02.00 Інтерактивна програма

TVP-1
06.05, 16.50 "Мода на успіх".
07.00 Кава або чай.
09.00, 13.00, 16.00, 20.30 Новини.
09.10 Політика за каваю.
09.35 "Будинок пса Пивільного".
10.05 Дитсадок "1".
11.15 Мультисеріал.
11.50, 02.05 Усі, хто бачив, всі, хто знає.
12.10 Алфавіт клімату.
12.20 Телемагазин.
13.10 Агробізнес.
13.40 "Сьоме небо".
14.40, 18.25 "Будинок парафіяльного священика".
15.10, 18.55 "Клан".
15.40 Кабаре.
16.15, 19.35 Вгадай мелодію.
17.35 Приціл.
18.00 Телеекспрес.
20.05 Вечірка.
21.25 "Потяг на Юму", вестерн, США, 2007.
23.35 Я гадаю інакше.
00.35 "Останні дні планети Земля".
02.40 "Щоденник скаженої домогосподарки".

04.20 Позначення.
04.35 Ніч загадок.
TVP-2
06.55 "M.A.S.H."
07.30 "Дочки МакЛеода".
08.30 "І в горі, і в радості".
09.30 Питання на сніданок.
11.55 Алея зірок.
12.05 Телемагазин.
12.40 Телетурнір.
13.40 "Чудеса Австралійських заповідників".
14.50, 20.00 "Ліцензія на виховання".
15.25, 21.10 "Кольори пасти".
16.00, 21.45 "Мостовіки".
17.00, 19.00 Панорама.
17.35 Цікаві гості.
18.25 Одинайві десяти.
19.40 Більявопис.
20.00 "Ліцензія на виховання".
20.35 "Сусіди".
22.50 Експрес репортаж.
23.55 "Виходи докатора Накаматс".
01.10 "Боб Робертс".
03.05 "Рим".
04.10 "Дюпін".
06.05 "Зінання гідів".

**Середа
30 березня**

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

06.00 "Доброго ранку, Україно!"
06.00 Ранкова молитва
06.05, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00 Новини
06.10, 07.05, 08.05 Спорт
06.15, 07.10, 08.10 Погода
06.20 Вертикаль влади - 1 ч.
06.35 Вертикаль влади - 2 ч.
06.45 Православний календар
07.15 Ера бізнесу
07.25 Автотрайв
07.50 Мультифільм
08.15 Огляд-преси
08.20 Travel-чек
08.40 Корисні поради
09.00 Підсумки дня
09.25 На зв'язку з Урядом
09.45 Погода
10.00 Друга смуга
10.05 Ток-шоу "Легко бути жіночко"
11.05 Погода
11.10 Досвід
12.00 Новини
12.10 Діловий світ
12.15 Погода
12.25 Крок до зірок.
Саробачення
13.15 Погода
13.20 Тиждень німецького детективу. X/ф "Незаплімована репутація" (1)

15.00 Новини (із сурдоперекладом)
15.15 Euronews
15.25 Діловий світ.
Агросектор
15.30 Т/с "Зона" 40 серія (із субтитрами)
16.15 Нащадки
16.35 Т/с "Атлантида" 29 серія (із субтитрами) (1)
17.20 Т/с "Чотири танкісти і собака" 1 серія (1)
18.20 Друга смуга
18.20 Новини (із сурдоперекладом)
18.45 Діловий світ
19.00 Про головне
19.25 Погода
19.40 Чоловічий клуб
20.55 Офіційна хроніка
21.00 Підсумки дня
21.25 Світ спорту
21.30 Діловий світ
21.45 Досвід
22.50 Металот
22.50 Суперлото, Трійка, Кено
23.00, 00.00 Підсумки
23.15 Вертикаль влади - 1 ч.
23.30 Підсумки дайджесту
23.35 Вертикаль влади - 2 ч.
23.50 Погода
00.10 Спорт
00.15 Шоу Біз
00.20 Від першої особи
00.50 Корисні поради
01.20 Підсумки дня
01.45 Хокей. Чемпіонат

02.50 Чоловічий клуб
04.05 Т/с "Чотири танкісти і собака" 1 серія (1)
05.00 Т/с "Зона" 41 серія (із субтитрами)
05.50 Діловий світ.
Агросектор
06.00, 01.35 "Бізнес+"
06.05 "Документальний детектив"
06.30 Т/с "Кулагін і Партнери" (1)
06.15, 10.15, 13.10, 17.15, 18.55, 23.50 "Погода на курортах"
06.20, 18.45, 23.15, 00.20, 02.50, 04.20 "Час спорту"
06.30 "Ранок на 5-му"
09.10, 22.15, 23.30, 02.40, 04.15 "Бізнес-час"
09.20, 11.20, 12.10, 14.10, 16.10, 17.50, 22.45 "Погода в Україні"
09.25, 00.30, 03.30 "Антопілот-новини"
09.25, 13.20, 14.20 "5 елемент"
10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 20.30, 03.00 "Час новин"
10.30, 11.30, 12.30 "Спільний проєкт 5 каналу та

Алочки"
21.05 "Російські сенсації. Королі та бланзи"
23.20 Т/с "Доктор Хаус" (1)
00.20 Т/с "Клініка"
01.25 "Вікна-Спорт"
01.40 X/ф "Щит і меч"
5 КАНАЛ
06.00 Програма передач
06.01, 22.30 "Час-Тайм"
06.15, 10.15, 13.10, 17.15, 18.55, 23.50 "Погода на курортах"
06.20, 18.45, 23.15, 00.20, 02.50, 04.20 "Час спорту"
06.30 "Ранок на 5-му"
09.10, 22.15, 23.30, 02.40, 04.15 "Бізнес-час"
09.20, 11.20, 12.10, 14.10, 16.10, 17.50, 22.45 "Погода в Україні"
09.25, 00.30, 03.30 "Антопілот-новини"
09.25, 13.20, 14.20 "5 елемент"
10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 20.30, 03.00 "Час новин"
10.30, 11.30, 12.30 "Спільний проєкт 5 каналу та

інформаційного агентства Уніан
"Прес-конференції у прямому ефірі"
10.55, 18.20, 00.25 "Погода у світі"
12.15 "Сканер"
15.20 "Здорові історії"
16.20 "Арсенал"
17.25, 04.40 "Вільна гавань"
18.30, 23.40, 04.30 "Київський час"
19.00, 23.00, 00.00, 01.00, 04.00, 05.00 "Час новин" (російською мовою)
19.25, 01.15, 05.15 "Час важливо"
21.00, 02.00 "Час"
21.50, 03.40 "Акцент"
23.55, 02.55, 04.25 "Огляд преси"
TVP POLONIA
07.00 "Кава або чай?"
09.05 "Політика за чашкою кави".
09.25 "Неймовірні пригоди Марка Пегуса". Т/с.
09.55 "Шанс на успіх".
10.55 "Польський смак". Тележурнал.
11.10, 04.30 "Кольори

частя". Т/с.
11.40 Кулінарна програма.
12.10 "Ляк любов".
13.00, 20.30, 02.30 Новини.
13.15, 19.20, 01.50 "Будинок парафіяльного священика". Т/с.
13.45 "Злотопольські". Т/с.
14.15 "Більявка". Т/с.
15.05, 23.05, 04.00 Польща 24.
15.40 "Бенефіс Ядвіги Бараскей і Ежего Антчака в театрі STU".
16.40 "У мене інша думка".
17.35 "Інфоподорож".
18.00 Телеекспрес.
18.25, 21.40 Концерт.
19.45, 06.45 "Під Тартами". Цикл репортажів.
20.00 "Вільнютека". Тележурнал.
20.15, 02.15 На доборанчї, малюки.
21.00, 02.55 Спорт.
21.15 "Карате польський". X/ф
23.00 Погода.
23.40 "Посол Спасовський". Д/ф
00.40 "Чим сумує ти

часом...". Концерт
01.30 "Гра в міста".
Телетурнір.
03.10 "Лондонці II".
05.00 Кабаре.
05.55, 06.20 "Успіх".
POLSAT
06.00 Вставай! Граємо!.
07.00 "Новини Полсат".
08.30 Мультифільми.
10.00 "Приюмна родина".
11.00 "Далеко від носилок".
11.30, 21.00 "Світ очима сімейства Скверних".
12.00, 17.30 "Малановський і партнери".
12.30, 20.30 "Лінія життя".
13.00 "Екстремальний ремонт".
14.00 "Приймальний спокій".
15.00, 19.00 "Перше кохання".
15.45 "Важкі справи".
16.50, 19.50 Події.
17.10, 20.25 Погода.
17.15 Втручання.
18.00 "Чому я?".
21.25 "Ліга чемпіонів".
00.45 "Чарні Бартлетт", комедія, США, 2007.

02.45 "Назад до тебе".
03.45 Інтерактивна програма
TVP-1
06.05, 16.50 "Мода на успіх".
07.00 Кава або чай.
09.00, 13.00, 16.00, 20.30 Новини.
09.10 Політика за каваю.
09.35 "Будинок шкереберть".
10.05 Будильник.
10.40 Шоу читати дитині.
11.15 Мультисеріал.
11.50 Рай.
12.20 Телемагазин.
13.10 Агробізнес.
13.40 "Сьоме небо".
14.40, 18.25 "Будинок парафіяльного священика".
15.10, 18.55 "Клан".
15.40 Кабаре.
16.15, 19.35 Вгадай мелодію.
17.35 Приціл.
18.00 Телеекспрес.
20.05 Вечірка.
21.25 "1920. Віяна і любов", серіал, РІП.
22.25 "Операція" Життя "
23.05 "Вікілікс: війна

з секретарями".
00.15 "Возлюбив сусіда свого".
01.50 "Без доказів".
03.35 "Мобільник".
04.35 Позначення.
04.50 Ніч загадок.
TVP-2
06.55 "M.A.S.H."
07.30 "Дочки МакЛеода".
08.30 "І в горі, і в радості".
09.30 Питання на сніданок.
11.55 Алея зірок.
12.15 Телемагазин.
12.50 Шанс на успіх.
13.50 Кабаре.
14.50 Більявопис.
15.35 "Мостовіки".
16.35 Ліжкі.
19.00 Панорама.
19.40 Більявопис.
21.45 "Смієйка".
22.50 "Страшне кіно"
00.35 "С.S.I - розслідування на місці злочину".
01.20 "Доктор Хаус".
02.15 "У 80 садів навколо світу".
03.30 "Гіркі тропіки".
04.35 "Нас чекає світ".

**Четвер
31 березня**

ПЕРШИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ

06.00 "Доброго ранку, Україно!"
06.00 Ранкова молитва
06.05, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00 Новини
06.10, 07.05, 08.05 Спорт
06.15, 07.10, 08.10 Погода
06.20 Вертикаль влади - 1 ч.
06.35 Вертикаль влади - 2 ч.
06.45 Православний календар
07.15 Ера бізнесу
07.25 Автотрайв
07.50 Мультифільм
08.15 Огляд-преси
08.20 Travel-чек
08.40 Корисні поради
09.00 Підсумки дня
09.25 Про головне
09.40 Друга смуга
10.05 Ток-шоу "Легко бути жіночко"
11.05 Погода
11.10 Здоров'я
12.00 Новини
12.10 Діловий світ
12.15 Погода
12.20 Аудієнція. Країни від А до Я.
12.55 Нана пісня
13.30 Тиждень німецького детективу. X/ф "Ніхто не кричить" (1)
15.00 Новини (із сурдоперекладом)
15.15 Euronews
15.25 Діловий світ.
Агросектор
15.30 Т/с "Зона" 41 серія (із субтитрами)
16.15 Нащадки
16.35 Т/с "Атлантида" 30 серія (із субтитрами) (1)
17.20 Т/с "Чотири танкісти і собака" 2 серія (1)
18.15 Друга смуга
18.20 Новини (із сурдоперекладом)
18.45 Діловий світ
19.00 Про головне
19.25 Погода
19.40 Чоловічий клуб.
Богадирські ігри
20.55 Офіційна хроніка
21.00 Підсумки дня
21.25 Світ спорту
21.30 Діловий світ
21.45 Погода
21.55 Хокей. Чемпіонат світу серед юніорів.
Нідерланди - Україна
22.35 В ПЕРЕРВІ: Трійка, Кено, Максима
00.00 Підсумки
00.15 Вертикаль влади - 1 ч.
00.30 Підсумки дайджесту
00.35 Вертикаль влади - 2 ч.
00.50 Погода
00.55 Корисні поради
01.20 Підсумки дня
01.45 ТелеАкадемія

02.50 Чоловічий клуб
04.05 Т/с "Чотири танкісти і собака" 1 серія (1)
05.00 Т/с "Зона" 46 серія (із субтитрами)
05.50 Діловий світ.
Агросектор
06.00, 01.35 "Бізнес+"
06.05 "Документальний детектив"
06.30 Т/с "Кулагін і Партнери" (1)
06.15, 10.15, 13.10, 17.15, 18.55, 23.50 "Погода на курортах"
06.20, 18.45, 23.15, 00.20, 02.50, 04.20 "Час спорту"
06.30 "Ранок на 5-му"
09.10, 23.30, 02.40, 04.15 "Бізнес-час"
09.20, 11.20, 12.20, 14.10, 16.10, 17.50 "Погода в Україні"
09.25, 00.30, 03.30 "Антопілот-новини"
09.25, 13.20, 14.20 "5 елемент"
10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 20.30, 03.00 "Час новин"
10.30, 11.30, 12.30 "Спільний проєкт 5 каналу та інформаційного агентства Уніан

вигти заміж".
23.55 Т/с "Доктор Хаус" (1)
01.00 Т/с "Клініка" (2)
01.50 "Вікна-Спорт"
02.05 X/ф "Щит і меч" (1)
5 КАНАЛ
06.00 Програма передач
06.01 "Час-Тайм"
06.15, 10.15, 13.10, 17.15, 18.55, 23.50 "Погода на курортах"
06.20, 18.45, 23.15, 00.20, 02.50, 04.20 "Час спорту"
06.30 "Ранок на 5-му"
09.10, 23.30, 02.40, 04.15 "Бізнес-час"
09.20, 11.20, 12.20, 14.10, 16.10, 17.50 "Погода в Україні"
09.25, 00.30, 03.30 "Антопілот-новини"
09.25, 13.20, 14.20 "5 елемент"
10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 20.30, 03.00 "Час новин"
10.30, 11.30, 12.30 "Спільний проєкт 5 каналу та інформаційного агентства Уніан

"Прес-конференції у прямому ефірі"
10.55, 18.20, 00.25 "Погода у світі"
15.20 "Життя в задоволення"
16.20 "Драйв"
16.40 "Трансмсія"
17.25, 04.40 "Акцент"
18.30, 23.40, 04.30 "Київський час"
19.00, 23.00, 00.00, 01.00, 05.00 "Час новин" (російською мовою)
19.25, 05.15 "Час важливо"
21.00, 02.00 "Час"
21.30, 00.40
Сусільно-політичне ток-шоу "РесПубліка за Анною Безулицю"
23.55, 02.55, 04.25 "Огляд преси"
03.40 "Хроніка дня"
TVP POLONIA
07.00 "Кава або чай?"
09.10 "Політика за чашкою кави".
09.35 "Каріно". Т/с.
10.00 Концерт.
10.45 "Польський смак". Тележурнал.
11.05, 04.35 "Кольори частя". Т/с.
11.35 "Подорож Макловича". Теле-

журнал.
12.10 "Обидва боки медалі". Т/с.
12.40 Розважальна програма.
13.00, 20.30, 02.30 Новини.
13.15, 19.20, 01.50 "Будинок парафіяльного священика". Т/с.
13.45 "Злотопольські". Т/с.
14.15 "Лондонці II" Т/с.
15.05, 23.05, 04.05 Польща 24.
15.30 "Вільнютека". Тележурнал.
15.45 Кабаре.
16.40 "Посол Спасовський". Д/ф.
18.00 Телеекспрес.
18.25 "Кабаре "Клуб Дійки". Розважальна програма.
19.45 "Польський словник". Ток-шоу.
20.15, 02.15 На доборанчї, малюки.
21.00, 02.55 Спорт.
21.15 "Загадкова більявка". Телетурнір.
21.40 "Іспит життя". Т/с.
23.00 Погода.
23.35 "Вадала про Янушка". Т/с.
00.45 "Зірки кабаре старшого покоління".

01.20 "Шя як шпигун".
Шпигун за наказом". Репортаж.
03.10 "Екстрадиція П.П.". Т/с.
05.00 "Карате польський". X/ф
06.45 "Інфоподорож". Тележурнал.
POLSAT
06.00 Вставай! Граємо!.
07.00 "Новини Полсат".
08.30 Мультифільми.
10.00 "Приюмна родина".
11.00 "Далеко від носилок".
11.30 "Світ очима сімейства Скверних".
12.00, 17.30 "Малановський і партнери".
12.30, 20.30 "Лінія життя".
13.00 "Екстремальний ремонт".
14.00 "Приймальний спокій".
15.00, 19.00 "Перше кохання".
15.45 "Важкі справи".
16.50, 19.50 Події.
17.10, 20.25 Погода.
17.15 Втручання.
18.00 "Чому я?".
20.30 "Світ очима сімейства Скверних".
21.00 "С.S.I."

22.00 "Готель 52".
23.00 "Шпильки на Гевонт".
00.00 "Жіночий клуб розслідування вбивств".
TVP-1
06.05, 16.50 "Мода на успіх".
07.00 Кава або чай.
09

Рплк dr Jerzy Szmurło – zasłużony i skrzywdzony Підполковник доктор Єжи Шмурло – заслужений і скривджений

Час уcieka, „памієць людзка jest ulotna i zawodna”. Wśród нас żyli i żyją ludzie, którzy walką i pracą zasłużyli się dla nas i środowiska.

Jednym z zasłużonych dla oświaty rolniczej, uczestnik obu wojen światowych, przesładowany i więziony przez komunistyczną władzę, twórca szkoły rolniczej w Bierutowie, lekarz weterynarii – Jerzy Szmurło. Ścisłej: pplk dr Jerzy Szmurło.

Jerzy Szmurło urodził się 23 kwietnia 1884 r. w miejscowości Klepacze położonej na Polesiu. Ojciec Jerzego – Kalikst i jego dwaj bracia wywodzili się ze szlachty zaściankowej. Aktywnie uczestniczyli w Powstaniu Styczniowym 1863 r. Przypalili to zyską w głąb Rosji. Kalikst uniknął wywózki zmieniając miejsce zamieszkania. W domu Szmurłów panowała atmosfera patriotyzmu, kultu oręża polskiego, umiłowania wolności i chęć zdobywania wiedzy.

Zamیلowanie do wiedzy doprowadziło Jerzego do pomyślnego ukończenia Akademii Rolniczej w Moskwie i Wydziału Weterynaryjnego w Dorpacie (dziś Estonia).

Po ukończeniu studiów w 1914 r. powraca do rodzinnych Klepaczy z dyplomem lekarza weterynarii. Tam też wykorzystuje zdobytą wiedzę rolniczą i weterynaryjną w praktyce.

W czasie I wojny światowej walczył w carskiej armii. Był Polakiem ale poddany cara. Następnie wstępuje do I Korpusu Polskiego gen. Dowbor-Muśnickiego. Po jej zakończeniu walczył z bolszewikami. W czasie walk zostaje ranny.

Po zakończeniu walk zostaje oddelegowany do Francji i USA jako członek komisji wojskowej, której celem było kupno koni dla formującej się polskiej kawalerii.

Po zawarciu związku małżeńskiego wstępuje z wojska i wraca do Klepaczy na ówczesne Kresy Wschodnie II Rzeczypospolitej, prowadząc gospodarstwo i praktykę weterynaryjną oraz doradztwo rolnicze – szerząc oświatę rolniczą.

30 sierpnia 1939 r. otrzymuje kartę mobilizacyjną. Był wtedy w stopniu podpułkownika. W kampanii wrześniowej walczył pod dowództwem gen. Franciszka Kleeberga – szefa Samodzielnej Grupy Operacyjnej „Polesie”, która jako ostatnia skapitulowała pod Kockiem 5 października 1939 r.

W obawie przed aresztowaniem zmienia miejsce zamieszkania. W czasie okupacji pracował w wyciecznym zawodzie.

Jego bracia nie przeżyli wojny. Zostali zamordowani przez sowiećów. Jeden z nich zginął w Katyniu.

W lipcu 1944 r. został zmobilizowany do II Armii Wojska Polskiego, gdzie w 4 Brygadzie był szefem służby weterynaryjnej. Pod Drezdem został ranny. Za męstwo dwukrotnie odznaczony Krzyżem Walecznych.

W 1945 r. wraz ze swą jednostką wojskową stacjonował w Bierutowie i okolicach. Wkrótce do Bukowia przybywa jego rodzina osiedlając się tu. Do 1946 r. pracował w sztabie wojskowym w Poznaniu. Jednakże snuł plany utworzenia szkoły rolniczej i to był powód jego odejścia do cywila.

15 września 1946 r. nastąpiło uroczyste otwarcie Gimnazjum Rolniczego w Bierutowie, któremu dyrektorował do 1949 r. Równocześnie zorganizował w Bierutowie lecznicę weterynaryjną. Zarówno na zajęciach lekcyjne jak i do chorych zwierząt dojeżdżał rowerem lub konno.

W październiku 1949 r. zostaje aresztowany za: „szerzenie wrogiej propagandy przeciwko ustrojowi PRL, współpracę z Niemcami i malwersacje na terenie szkoły”. Grozono mu za to wywózką na Syberię.

Mimo pozytywnej opinii wszystkich mieszkańców Bukowia, którzy w superlatywach opisali zasługi Jerzego Szmurło, sąd skazał go na półtora roku więzienia. W trakcie odbywania kary nabawił się choroby serca i skonfiskowano mu część gospodarstwa.

Rzeczywistą przyczyną sfingowanego procesu i wyroku było to, iż dr Jerzy Szmurło sprzeciwił się udziałowi nauczycieli i uczniów bierutowskiej szkoły w agitacji na rzecz tworzenia spółdzielni produkcyjnych oraz udział młodzieży i nauczycieli w nabożeństwie 3.majowym a także krytyka wywozu bierutowskiej cukrowni przez Rosjan.

Od 1950 r. pplk dr Jerzy Szmurło zajmował się już tylko prowadzeniem gospodarstwa rolnego w Bukowiu oraz praktyką weterynaryjną. Był członkiem koła łowieckiego.

Zrehabilitowany w 1956 r. Zmarł 7 kwietnia 1963 r. i pochowany jest na cmentarzu w Wabienicach. W 1991 r. ufundowano tablicę pamiątkową: „Dyrektorowi dr Jerzemu Szmurło w 45-lecie Szkoły Rolniczej – Absolutenci”.

Krewnym – wnukiem po kądzieli pplk dr Jerzego Szmurło, jest Wiesław Kowalczyk były radny Rady Powiatu Namysłowskiego i radny Rady Gminy Wilków; rolnik prowadzący duże gospodarstwo, zamieszkały w Bukowiu, pamiętający o przodkach i wiedzę tę przekazujący swym dzieciom.

Na podstawie pracy magisterskiej Urszuli Rosik-Rosińskiej – „Jerzy Szmurło – twórca bierutowskiego Gimnazjum Rolniczego w Bierutowie” – opracował mgr Zbigniew Malinowski

Підполковник Єжи Шмурло

Час збігає, «людська пам'ять минула і ненадійна». Серед нас жили і продовжують жити люди, котрі своєю боротьбою і працею заслужили на нашу славу і славу усього світу.

Одним із найбільш знаних у сільськогосподарській освіті, учасник обох світових воєн, переслідуваний і ув'язнений комуністичною владою, творець сільськогосподарської школи у Берутові, лікар-ветеринар – Єжи Шмурло, а точніше – підполковник доктор Єжи Шмурло.

Єжи Шмурло народився 23 квітня 1884 року у селі Клепачі на Поліссі. Батько Єжи, Калікст і два його брати походили із поміщицької шляхти. Брالی активну участь у Січневому повстанні 1863 року, за що були заслани у російську глибинку. Калікст уникнув заслання і переїхав до іншої місцевості. У домі Шмурлів панувала атмосфера патріотизму, культу польського посланництва, свободоловства і прагнення до знань.

Завдяки любові до знань, Єжи успішно закінчив сільськогосподарську академію у Москві і ветеринарний факультет у Дорпаті (нині – територія Естонії).

Після завершення навчання в 1914 році повернувся у рідні Клепачі з дипломом лікаря-ветеринара. Там застосовував здобуті знання про сільське господарство і вів ветеринарну практику.

Під час Першої світової війни воював у лавах царської армії. Був поляком, проте підданним царя. Пізніше вступив до Першого польського корпусу генерала Довбор-Муśnickiego. Після закінчення війни боровся з більшовика-

ми, був поранений під час одного з боїв.

Після припинення війни був посланий до Франції, потім – США як член військової комісії, яка прагнула закупити коней для новоствореної польської кавалерії.

Після одруження залишає військо і повертається у Клепачі, тодішні східні терени Другої Речі Посполитої, де береться за ведення господарства, ветеринарну практику і сільськогосподарське порадництво, поширюючи освіту про сільське господарство.

30 серпня 1939 року його знову мобілізують до війська. На той час він уже був у званні підполковника. Брав участь у вересневій кампанії під командуванням генерала Францішка Кліберга – керівника Самостійної оперативної групи «Полісія», яка останньою капітулювала під Кockiem 5 жовтня 1939 року.

Побоюючись арешту, змінює місце проживання. Під час окупації працював за раніше обраним фахом.

Його брати не повернулися з війни. Були закатовані у радянських застінках. Один із них загинув у Катині.

У липні 1944 року був мобілізований до Другої армії Польського Війська, де у Четвертій бригаді командував ветеринарною службою. Під містом Дрезден отримав поранення, за мужність двічі був нагороджений хрестом «За відвагу».

У 1945 році зі своєю військовою частиною перебував у Берутові та околицях. Незабаром до Буков'я прибула його сім'я і тут оселилася. До 1946 року працював у військовому штабі в Познані. Оскільки мав намір заснувати сільськогосподарську школу, військовий статус змінив на цивільний.

15 вересня 1946 року відбулося урочисте відкриття Сільськогосподарської гімназії в Берутові, де він працював директором до 1949 року. У той же час заснував у Берутові ветеринарну клініку. Як на заняття, так і до хворих тварин діставався на велосипеді чи верхи на коні.

У жовтні 1949 року був арештований за «розповсюдження ворожої пропаганди проти Польської народної республіки, співпрацю з німцями і диверсію на території школи». Це загрожувало засланням у Сибір.

Незважаючи на позитивні відгуки усіх жителів Буков'я, котрі опікували діяльність Єжи Шмурла лише з кращою боку, суд присудив йому півтора роки ув'язнення. Частиною його господарства було конфісковано. Під час відбування покарання проявилось сердечне захворювання.

Справжньою причиною сфальсифікованого судового процесу і винесеного вирoku став той факт, що доктор Єжи Шмурло відмовився від агітації вчителів і учнів Берутовської школи до вступу в споживчі кооперації та участь молоді й вчителів у молебні на честь Третього травня, а також – критика з приводу закриття росіянами Берутовського цукрового заводу.

Із 1959 року підполковник доктор Єжи Шмурло займався виключно сільськогосподарськими роботами в Буков'ї і ветеринарною практикою. Був членом товариства мисливців.

Реабілітований у 1956 році. Помер 7 квітня 1963 року і похований на кладовищі у Вабеницях. У 1991 році відкрито пам'ятну таблицю: «Директору доктору Єжи Шмурлу у 45-ту річницю заснування Сільськогосподарської школи – Випускники».

Прямим нащадком підполковника доктора Єжи Шмурла є його внук по материнській лінії Вєслав Ковальчик, колишній радник Наміслowsького повіту і радник ради гміни Вілків, який веде велике сільське господарство, проживає у Буков'ї, пам'ятає про своїх предків і ці знання передає своїм дітям.

**За матеріалами магістерської роботи
Уршулі Росік-Росінької
„Єжи Шмурло – засновник сільськогосподарської гімназії у
Берутові” і публікації
„Шістдесятиріччя сільськогосподарської школи
в Берутові” – опрацював магістр Збiгнєв МАЛІНСЬКИЙ**

7-9 квітня 2011 року у рамках Міжнародної спеціалізованої виставки «Education abroad» у Києві відбудеться серія зустрічей та презентацій, присвячених можливостям навчання та працевлаштування у Вроцлаві (Польща). Пропозиції представлятимуть проект «Teraz Wrocław» та вроцлавський центр IBM.

«У 2006 році Вроцлав став першим польським містом, яке розпочало масштабну промоційну кампанію в Україні. Нині уже п'ятий рік поспіль проект «Teraz Wrocław» продовжує цю добру традицію. Швидкі темпи економічного росту, активізація місцевого бізнесу, значні іноземні інвестиції, а від

Вроцлав іде до Києва по студентів і працівників

так – поява великої кількості навчальних закладів і розвиток науки, зумовлюють все більшу потребу у розумних, активних, амбітних молодих людях. Тому Вроцлав запрошує українців на навчання!», – говорить координатор проекту Алла Вітвіцька-Дудек.

Під час презентацій «Teraz Wrocław» можна дізнатися про вроцлавські вищі навчальні заклади, ознайомитися із актуальними освітніми пропозиціями та новими правилами участі у проекті на 2011 рік. Біля стенду «Study in Wrocław» Консультанти також відповідатимуть на запитання зацікавлених протягом усього часу роботи виставки.

Із власною пропозицією, але щодо працевлаштування, спеціально до Києва приїдуть також представники компанії IBM. Одна із найбільших у світі фірм у сфері інформаційних технологій має намір розпочати рекрутацію працівників із України до свого, відкритого кілька років тому у Вроцлаві, Центру інформаційного обслуговування. Усі подробиці мож-

на буде дізнатися під час презентації «IBM Delivery Centre in Wrocław – attractive work in an attractive city».

Спільно із Бюро промоції муніципалітету Вроцлава, майбутнього міста-господаря Євро-2012, проект «Teraz Wrocław» проведе для учасників виставки турнір із настільного футболу. Кожного виставкового дня за спеціальні призи від «Teraz Wrocław» боротимуться 16 команд (у кожній – по два учасника). Взяти участь у турнірі зможуть ті, хто правильно відповість на запитання, які стосуються наступної тематики: «Історія Вроцлава», «Євро-2012», «Навчальні заклади Вроцлава», «Проект «Teraz Wrocław».

**Розклад презентацій – на сайті проекту «Teraz Wrocław»:
www.study-in-wroclaw.pl**

«Dlaczego moja gwiazdeczka umiera?» «Чому моя зірочка мре?»

В минулому тижні доцент кафедри української літератури на Волинському Університеті Народного іменія Лесі Українки, Halina Jastrubecka, zorganizowała i przeprowadziła prezentację książki poety-sześćdziesiątnika Koscia Szyszki „Pisaniki”.

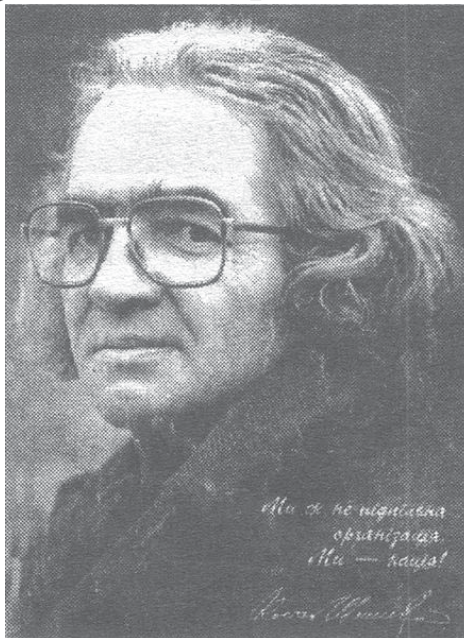
W 2010 roku ubiegło 70 lat od urodzin pisarza, jednak nie dożył on swego jubileuszu – zmarł w swym rodzimym Łucku jeszcze w 2002 roku. Kosc Szyszko beżmiernie miłował swoją ziemię ojczystą i prawdziwych Ukraińców, z powodu czego został okrutnie ukarany przez władze komunistyczne. Za wiersze nacechowane rysami wolnościowymi wyrzucono go z pracy, z partii, i – co najstraszniejsze – zakazano wydawać jego utwory. Oryginalne, pełne optymizmu wiersze Wołyniaka były drukowane wyłącznie w podziemiu. Dopiero po deklaracji niepodległości Ukrainy sonety, poematy, utwory humorystyczne Koscia Szyszki zostały wydane w kilku tomikach: „Łza oleju złota”, „Wiersze wybrane”, „Ogień”, „Pieśń deszczu”.

W najnowszym, wydanym już po śmierci, zbiorze „Pisan-

ki” wiersze zostały ułożone w kształt pisanek. Są to dzieła pobudzające do refleksji, jednocześnie przepelnione wielkim optymizmem życiowym. Szczególnie zainteresowanie budzą ryciny autora, które również są zamieszczone w książce.

Prezentację „Pisanek” obejrżeli wołyńscy artyści Wołodimir Zeżerun i Sergij Korsaj, którzy podzielili się ze studentami wrażeniami z zapoznania się bliższego z poetą, recytowali jego wiersze. Z kolei studenci opowiadali o samym Kosciu Szyszce, który kiedyś pisał: „Dlaczego moja gwiazdeczka umiera?” A przeciw impreza ku czci wspaniałego poety jest dowodem na to, że jego gwiazda jeszcze długo pozostanie drogowskazem dla wysokich zasad moralności i duchowości.

Wiktor JARUCZYK

Минулого тижня доцент кафедри української літератури, що у Волинському національному університеті ім. Лесі Українки, Галина Яструбецька організувала та провела презентацію книги поета-шістдесятника Костя Шишка «Писанки».

У 2010 році виповнилося 70 років від дня народження письменника, щоправда він не дожив до свого ювілею – помер у рідному Луцьку ще у 2002 році. Кость Шишко надзвичайно любив свою землю і справжніх українців, за що жорстоко був покараний комуністичною владою. За волелюбні поезії письменника звільнили із роботи, виключили із партії і, що найстрашніше, – заборонили друкуватися. Оригінальні, сповнені оптимізму поезії волянінина з'являлися тільки у самвидав'ї. Лише після проголошення незалежності України сонети, поеми, гумористичні твори Костя Шишка матеріалізувалися у кількох книжках: «Сльоза олії золота», «Вибрані вірші», «Вогонь», «Пісня дощу».

У найновішій, вже помертній збірці «Писанки»

поезії мають форми писанок. Це твори, що заставляють думати і водночас «дихають» великим життєвим оптимізмом. Особливо цікавими є ілюстрації автора, які теж вміщені у книзі.

На презентації «Писанок» були присутні волинські художники Володимир Жежерун та Сергій Корсай, котрі поділилися зі студентами враженнями від знайомства із поетом, читали його вірші. Студенти, у свою чергу, розповідали про самого Костя Шишка, котрий, свого часу, писав: «Чому моя зірочка мре?» Однак заходи, спрямовані на вшанування чудового поета, доводять, що його зірка ще довго вказуватиме людям на високоморальні та духовні орієнтири.

Віктор ЯРУЧИК

Odszedł Petro Mach

17. marca 2011 roku w 77. roku życia, po długiej chorobie przestało bić serce wybitnego ukraińskiego prozaika, poety, publicysty i działacza społecznego Petra Macha. Ziemska droga tego nieprzeciętnego człowieka rozpoczęła się 25. maja 1934 roku na wsi Korchów na Lubelszczyźnie. W związku z tragiczną akcją przesiedlenia «Wisła» jego rodzina była zmuszona do opuszczenia ojczystych terenów. Rodzina Machów osiedliła się na Wołyniu, który stał się drugim domem pisarza.

Twórca pałitra Petra Macha jest zadziwiająco bogata i różnorodna. Prawie trzy dziesiątki książek wyszły spod pióra tego wybitnego Mistrza Słowa. Podziwu godna jest jego różnorodność gatunków literackich – są to zarówno zbiory wierszy, jak też proza, eseje, scenariusze do filmów fabularnych. Nie bez powodu literatura piękna i publicystyczna Macha jest dobrze znana daleko poza granicami Wołynia i Ukrainy. Dzieła pisarza zostały przetłumaczone i wydane w Polsce, Czechach, Słowacji, Bułgarii, Rumunii, Niemczech, Gruzji, Azerbejdżanie, Rosji, na Białorusi.

Łagodnie i nadzwyczajnie radośnie brzmią słowa Petra Macha w jego utworach adresowanych do dzieci i dorosłych. Na wiersze liryczne zostały ułożone piosenki, które zasłynęły jako ludowe.

Ponad 30 lat temu Petro Mach został jednym z głównych organizatorów ruchu literackiego na Wołyniu i Równieższczyźnie, stając na czele obwodowego ośrodka Związku Pisarzy Ukrainy. Był też prezesem Kongresu Inteligencji Wołynia. Nie da się wyliczyć wszystkich odznaczeń, nagród i premii, które zasłużenie zostały wręczone naszemu rodakowi.

Odszedł wielki Człowiek, który zawsze się wyróżniał mocą swej inteligencji, potężną twórczością, dostojną duchowością, rozsądnym patriotyzmem. Jego słowo, zaklęte w dziele jeszcze na długo pozostanie wśród nas.

Redakcja «Monitora Wołyńskiego» składa szczerze kondolencje rodzinie i bliskim przyjaciołom Petra Macha.

MM

Не стало Петра Маха

17 березня 2011 року на 77-му році життя, після довготривалої хвороби, перестало битися серце видатного українського прозаїка, поета, публіциста, громадського діяча Петра Маха.

Земна стежка цієї непересічної особистості бере початок 25 травня 1934 року у селі Корхові, що на Люблінщині. У зв'язку із трагічною переселенською акцією «Вісла» його сім'ю було виселено із батьківських земель. Родина Махів осіла на Волині, що стала другою домівкою для письменника.

Творча палітра Петра Маха неймовірно багата і різнобарвна. Майже три десяткі книг належать перу цього видатного Майстра Слова. Іхне жанрове різноманіття вражає – це і збірні поезії, і проза, і есе, і сценарії кінофільмів. Недарма художня та публіцистична література Маха добре znana далеко за межами Волині та України. Твори письменника перекладалися і видавалися у Польщі, Чехії, Словаччині, Болгарії, Румунії, Німеччині, Грузії, Азербайджані, Росії, Білорусі.

Щемом і неймовірно радістю зовинаються слова Петра Маха у його творах, адресованих дітям і дорослим. Ліричні поезії були покладені на пісні, що вже зажили слави народних.

Понад 30 років тому Петро Мах став одним із головних організаторів літературного руху на Волині та Рівненщині, очоливши обласний осередок Спілки письменників України. Був головою Конгресу інтелігенції Волині. Важко перерахувати відзнаки, нагороди і премії, які заслужено отримав наш земляк.

Не стало великої Людини, котра завжди відзначалася своїм сильним інтелектом, потужною творчістю, гідною духовністю, вираженим патріотизмом, однак його справа ще довго житиме серед нас.

Редакція «Волинського Монітора» щиро співчуває родині та близьким друзям Петра Маха.

BM

Święto słowa polskiego

11 marca w Pałacu Kultury m. Łucka odbył się IV Konkurs Recytatorski Poezji i Prozy Polskiej na Ukrainie. W tym roku odbył się on w ramach obchodów Roku Czesława Miłosza.

W IV Konkursie Recytatorskim Poezji i Prozy Polskiej na Ukrainie wzięło udział 39 osób z obwodów wołyńskiego, rówieńskiego, lwowskiego, oraz tarnopolskiego. W repertuarze uczestników znalazły się utwory z polskiej literatury, wykonane po polsku i po ukraińsku. Szczególnie miejsce na konkursie znalazła poezja Czesława Miłosza – wybitnego polskiego poety, tłumacza i eseisty, laureata nagrody Nobla w dziedzinie literatury.

Konkurs został objęty patronatem burmistrza miasta Łuck Mykoły Romaniuka, Prezydenta Lublina Krzysztofa Żuka, Konsula Generalnego RP w Łucku Tomasza Janika, Marszałka Województwa Lubelskiego Krzysztofa Hetmana.

Otwierając konkurs słowa wsparcia uczestnikom powieździeli goście konkursu oraz członkowie jury. Zwłaszcza kierownik Działu Edukacji Kulturalnej Centrum Kultury w Lublinie Anna Krawczyk podziękowała wszystkim, którzy starają się o to, żeby język polski i literatura polska gościły na Wołyniu. Ona powitała także uczestników, zaznaczając przy tym, że to jest ich święto: „Będziecie recytować teksty naszych polskich pisarzy i poetów i przeniesiecie nas w ten kraj wędrując własnych emocji”. Anna Krawczyk powiedziała także, że ten konkurs to jest święto słowa tak polskiego, jak i ukraińskiego.

Wśród członków jury, na czele którego stała pani Anna Krawczyk, znaleźli się Witold Dąbrowski, wicedyrektor Ośrodka Brama Grodzka – Teatr NN, Aleksandr Jakymczuk – Narodowy Artysta Ukrainy, aktor Wołyńskiego Obwodowego Muzyczno-Dramatycznego Teatru im. T. Szewczenki, Larysa Tycha – doktor nauk filologicznych, docent Katedry Inżynierskiej Pedagogiki, Psychologii i Ukrainoznawstwa na Łuckiej Politechnice, Rymma Redczuk – doktor nauk filologicznych, wykładowca Katedry Dokumentoznawstwa i Działalności Informacyjnej w Łuckim Instytucie Rozwoju Człowieka na Uniwersytecie „Ukraina”.

Po ukończeniu konkursu wybrano jedenastu laureatów, którzy w dniach 29. kwietnia – 1. maja 2011 roku będą uczestniczyć ze strony ukraińskiej w IV Polsko – Ukraińskich Spotkaniach Mistrzów Słowa w Lublinie. Laureatami konkursu są: Jurij Wolaniuk (Łuck), Halyna Każan (Łuck), Władysława Łazarewa (Łuck), Anna Muzyka (Łuck), Ulana Muzychenko (m. Szumsk, obwód tarnopolski), Danuta Nauholnyk (Lwów), Natalia Neczyporuk (Łuck), Wiktoria Ostapczuk (Łuck), Wiktoria Poliszczuk (Łuck), Daryna Chyżniak (Łuck) oraz Anna Szepeluk (Łuck). Jeszcze troje uczestników (Olga Borysova (Łuck), Inna Wasecka (Równe) i Bogdan Myskowiec (Łuck)) dostało nagrody. W przypadku, gdy któryś z laureatów nie będzie mógł pojechać do Lublina, zamieni go uczestnik, który dostał nagrodę.

Ze względu na to, że w tym roku konkurs odbywał się w ramach obchodów Roku Czesława

Miłosza, Konsulat Generalny RP w Łucku ufundował specjalną nagrodę za interpretację utworów Czesława Miłosza. Otrzymała ją Ulana Muzychenko.

Niektórzy uczestnicy biorą udział w zmaganiach recytatorskich już nie po raz pierwszy. Na przykład Anna Muzyka – studentka czwartego roku na Wołyńskim Uniwersytecie – uczestniczyła w konkursie już po raz trzeci i już dwa razy jeździła do Lublina na Polsko – Ukraińskie Spotkania Mistrzów Słowa. Jak ona sama zaznaczyła, mimo ogromnego doświadczenia bardzo się denerwowała przed konkursem. Ale to nie przeszkodziło jej w tym roku znowu, już po raz trzeci, zostać laureatką.

Wszyscy uczestnicy oraz ich nauczyciele przygotowujący ich do konkursu, otrzymali prezenty (książki, płyty z nagraniem warsztatów sztuki aktorskiej i materiały informacyjne o Lublinie) oraz nagrody Centrum Kultury w Lublinie, Towarzystwa Kultury Polskiej im. Tadeusza Kościuszki w Łucku oraz Konsulatu Generalnego RP w Łucku.

Konkurs Recytatorski Poezji i Prozy Polskiej na Ukrainie, celem którego jest m.in. integracja Polaków i Ukraińców w obu krajach, odbywa się w Łucku od 2008 roku. Został on częścią Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego Poezji i Prozy Ukraińskiej, który od 2006 roku jest przeprowadzany przez Centrum Kultury w Lublinie. Wskutek tego, że ten konkurs zaczęto przeprowadzać na Ukrainie, w Polsce ma miejsce międzynarodowy finał tych konkursów pod tytułem Polsko – Ukraińskie Spotkania Mistrzów Słowa. Po raz pierwszy takie spotkanie odbyło się w Lublinie w roku 2008. W międzynarodowym finale uczestniczą zwycięzcy Konkursu Recytatorskiego Poezji i Prozy Polskiej na Ukrainie oraz Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego Poezji i Prozy Ukraińskiej.

Autorem idei i koncepcji przeprowadzenia tych konkur-

sów recytatorskich jest Anna Krawczyk – kierownik Działu Edukacji Kulturalnej Centrum Kultury w Lublinie oraz komisarz Polsko – Ukraińskich Spotkań Mistrzów Słowa. Idea Anny Krawczyk dotycząca przeprowadzenia tych zmaganiach na Ukrainie oraz organizowania międzynarodowego finału jeszcze w 2007 roku znalazła wsparcie Natalii Katrencikowej (wówczas jeszcze Medwedczuk), której stała się pomocą w organizacji wszystkich edycji konkursu Sofia Mular. Natalia Katrencikowa i Sofia Mular – to wykładowcy w Wołyńskim Instytucie Ekonomii i Zarządzania.

Pierwszy Konkurs Recytatorski Poezji i Prozy Polskiej na Ukrainie odbył się 22. kwietnia 2008 roku w Wołyńskim Instytucie Ekonomii i Zarządzania. Uczestniczyli w nim 24 osoby, wszystkie były z Łucka. Pierwsza edycja konkursu została przeprowadzona wyłącznie dzięki entuzjazmowi i zainteresowaniu uczestników i organizatorów bez żadnego wsparcia finansowego zewnątrz. Dojazd ukraińskich uczestników na międzynarodowy finał w Lublinie, ich zakwaterowanie i wyżywienie w Polsce finansowało Centrum Kultury w Lublinie. Już w następnym roku dzięki bardziej aktywnemu wsparciu konkursu ze strony Towarzystwa Kultury Polskiej im. Tadeusza Kościuszki w Łucku i bezpośrednio zaangażowaniu prezesa towarzystwa pani Niny Porębskiej udało się nawiązać współpracę z Konsulatem Generalnym RP w Łucku, co umożliwiło wsparcie finansowe z jego strony.

Świadectwem tego, że Konkurs Recytatorski Poezji i Prozy Polskiej na Ukrainie już znalazł swoje miejsce w życiu kulturalnym Łucka jest stałe wzrost liczby uczestników z innych obwodów oraz ogólnej liczby uczestników konkursu oraz podniesienie poziomu sztuki aktorskiej występujących.

Natalija KATRENCIKOVA, Natalia DENYSIUK

Свято польського слова

11 березня в Палаці культури м. Луцька відбувся IV Декламаторський конкурс польської поезії і прози для мешканців України. У нинішньому році він проходив у рамках відзначення Року Чеслава Мілоша.

Учась у IV Декламаторському конкурсі польської поезії і прози для мешканців України взяло 39 осіб із Волинської, Рівненської, Львівської та Тернопільської областей. Репертуар учасників склали твори польської літератури, виконані польською та українською мовами. Особливу роль на конкурсі відведено творам Чеслава Мілоша – польського поета, перекладача та eseїста, лауреата Нобелівської премії у галузі літератури.

Захід відбувся під патронатом Луцького міського голови Миколи Романюка, Президента м. Любліна Криштофа Кшиштофа Хетмана.

Перед конкурсом слова настанови учасникам висловили гості конкурсу та члени журі. Зокрема керівник відділу культурної просвіти Центру культури міста Любліна Анна Кравчик подякувала усім тим, хто докладав зусилля, щоб польська мова і література звучали на Волині. Це привітала учасників, зазначивши, що це їхнє свято: „Будете декламувати тексти наших польських прозаїків та поетів і перенесете нас у країну, відповідно до власних емоцій”. Гостя із Любліна також зазначила, що нинішній конкурс – це свято як польського, так і українського слова.

До складу журі, яке очолила Анна Кравчик, увійшли Вітольд Домбровський – відеодиректор осередку «Брама Гродзька Театр NN», Олександр Якимчук – Народний артист України, актор Волинського обласного академічного музично-драматичного театру ім. Т.Шевченка, Лариса Тиха – кандидат філологічних наук, доцент кафедри інженерної педагогіки, психології та українознавства Луцького національного технічного університету, Рымма Редчук – кандидат філологічних наук, викладачка кафедри документознавства

та інформаційної діяльності Луцького інституту розвитку людини університету „Україна”.

У ході конкурсу було відібрано 11 лауреатів, які 29 квітня – 1 травня 2011 р. представлять українське декламаторське мистецтво на IV Польсько-українських зустрічах майстрів слова у Любліні. Ними стали: Юрій Волянчук (Луцьк), Галина Кажан (Луцьк), Владислава Лазарева (Луцьк), Анна Музика (Луцьк), Уляна Музыченко (м.Шумськ Тернопільської обл.), Данута Наугольник (Львів), Наталія Нечипорук (Луцьк), Вікторія Остапчук (Луцьк), Вікторія Поліщук (Луцьк), Дарина Хижняк (Луцьк) та Анна Шепелюк (Луцьк). Ще троє учасників (Ольга Борова (Луцьк), Інна Васьєчка (Рівне) та Богдан Мисковець (Луцьк)) отримали відзнаки. У випадку, якщо хтось із лауреатів не зможе поїхати до Любліна, його замінить учасник, котрий отримав відзнаку.

Зважаючи на те, що в нинішньому році конкурс відбувався в рамках відзначення Року Чеслава Мілоша, Генеральне Консульство РП у Луцьку присудило спеціальну нагороду за інтерпретацію творів Чеслава Мілоша. Її володаркою стала Уляна Музыченко.

Деякі учасники не вперше змагаються у декламаторському мистецтві. Наприклад, Анна Музика, студентка четвертого курсу Волинського національного університету ім.Лесі Українки, брала участь у конкурсі втретє і вже двічі їздила до Любліна на Польсько-українські зустрічі майстрів слова. Як зазначила конкурсантка, незважаючи на такий досвід, вона неабияк хвилювалася перед змаганням. Проте це не завадило їй і цьогоріч вже втретє стати лауреатом.

Усі учасники та інструктори, котрі готували декламаторів до конкурсу, отримали призи (книжки, диски із записами майстер-класів з акторської майстерності та інформацій-

ні матеріали про Люблін) і грамоти від Центру культури м.Любліна, Товариства польської культури ім. Т. Костюшка у м. Луцьку та Генерального консульства РП у Луцьку.

Декламаторський конкурс польської поезії та прози для мешканців України, метою якого є, між іншим, інтеграція поляків та українців у обох країнах, проводиться у Луцьку з 2008 р.. Він став продовженням Загальнопольського декламаторського конкурсу української поезії та прози, який з 2006 року організовує Центр культури м. Любліна. Завдяки появі такого конкурсу в Україні, у Польщі, свого часу, почав проводитися міжнародний фінал цих змагань під назвою Польсько-українські зустрічі майстрів слова. Вперше такі зустрічі відбулися у Любліні у 2008 р. Учасниками міжнародного фіналу стають переможці Декламаторського конкурсу польської поезії та прози для мешканців України та Загальнопольського декламаторського конкурсу української поезії та прози.

Автором ідеї та концепції проведення цих декламаторських змагань є Анна Кравчик – керівник відділу культурної просвіти Центру культури м. Любліна та комisarz Польсько-українських зустрічей майстрів слова. Ідею Анни Кравчик провести подібний захід в Україні та організувати міжнародний фінал ще у 2007 році підтримала Наталія Катrencikowa (тоді ще – Медведчук), котрій постійно допомагає в організації конкурсів у Луцьку Софія Муляр. Наталія Катrencikowa і Софія Муляр – викладачі Волинського інституту економіки та менеджменту.

Перший Декламаторський конкурс польської поезії та прози для мешканців України відбувся 22 квітня 2008 р. у Волинському інституті економіки та менеджменту. У ньому взяло участь 24 особи, усі вони були із Луцька. Проведення першого конкурсу в Луцьку відбулося виключно завдяки ентузіазму і зацікавленості учасників та організаторів, без жодної фінансової допомоги ззовні. Доїзд українських учасників міжнародного фіналу до Любліна та їх проживання у Польщі профінансував Центр культури м. Любліна. У наступному році, завдяки активному залученню до організації конкурсу Товариства польської культури ім. Т. Костюшка у Луцьку та безпосередній допомозі голови товариства Ніни Порємської, вдалося налагодити плідну співпрацю з Генеральним консульством РП у Луцьку та здобути його фінансову підтримку.

Про те, що Декламаторський конкурс польської поезії та прози для мешканців України вже утвердився у культурному житті Луцька, свідчить щорічне збільшення кількості учасників з інших областей Західної України, зростання загальної кількості учасників та покращення їх виконавської майстерності.

Natalija KATRENCIKOVA, Natalia DENYSIUK

Лауреати конкурсу

Dofinansowano ze środków Senatu RP dzięki pomocy Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” Дофінансовано на кошти Сенату РП при допомозі Фондації «Допомога Полякам на Сході»